

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 191. szám
1940. augusztus 25., vasárnap

Felölös-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

CSÖNGETEK

Irtta: Fischer Aladár

Ne felejtjük el, hogy nemcsak ágyudörgés, bombarobbanás, halálordítás van, hanem csöngetés is és nemcsak különböző nemzetközi tárgyalások, hanem tanári tanácskozások is vannak és nem minden ember feladata az, hogy a harctéren legyen vagy „lábhöz tett fegyverrel őrt álljon”, hanem vannak emberek, sokan, kicsi emberkék, vagy már serdültebbek, akiknek még padban a helyük s ott kell fölkészülniük az életre. Arra a jobb, becsületesebb, emberibb életre, amely majd megjön, amelyet a nagyok az ágyudörgésekkel, bombákkal, tárgyalásokkal és őrtállással most készítenek elő.

Mindez azért jutott az eszembe, mert az erdélyi lapokban egyre-másra jelennek meg az iskolák hirdetőnévei az 1940—41-ik tanévre. Az első hirdetés valósággal meghökkenített minket, volt valami furcsa, váratlan a megjelenésében, visszás volt és kikököntömintha a hosszanti előrenyúlásra szított s szűkkörű érdeklődésre egyenirányított idegeink hirtelen egy oldalitást kaptak volna. Szinte felszisszentünk s kedvünk lett volna tiltakozni: nem ér, leszállás. Pedig dehogy nem ér! A harctéri jelentések meghallgatása és a tárgyalások mozzanatait elrejtő titkos, ingerlő függöny túrkészése nem töltheti be egész életünket. A háborút és a tárgyalásokat arra illetékesek intézik s ezeknek az illetékeseknek legfőbb vagyunk, sőt parancsuk, hogy mi többiek végezzük a dolgunkat, az élet ne álljon meg. Nem a mi visszafojtott lélegzetünkre van szükségük, hanem éppen a lihegésünkre, melyet a ránkmaradt többletmunka hajszolt irama fújtat ki belőlünk. Heves dolog, hogy a jövő kérdőjelére meredt tikkasztó várakozást egyszerre csak fölveri a csengő hangja: kezdődik az iskola!

A hivatalos lap augusztus 21-iki száma már hozza is az új s a mai idők szellemének megfelelőleg átalakított tantervet. Sarkalatos mondatát, mellyel ez a tanterv bevitt az új Európába, szeretném pirossal, vastagon aláhuzogatni és megfelkiáltójelezni. Így szól: „A tanuló érte meg, hogy ő is egy láncszeme az egész láncnak, tehát neki is szerepe van s azt be kell töltenie minden pillanathar, török-szakad: ezt a kötelességtudatot és ezt a közérzést kell az iskolának a fiukba beoltania”. Ezt a mondatot zászlóra kellene írni s körülhordozni az egész országban. Ezt a mondatot oda kellene dörgölni mindazok orra alá, akik eddig legnagyobb örömeiket abban lelték, hogy egyes láncszemeket a lefurfangosabb reszelésekkel meggyöngyítsék. A lánc hivatása, hogy terhet bírjon. A bölcs lánckészítő tehát arra törekszik, hogy minden egyes szem egyenlő erős legyen s nem reszel meg egyes szemeket s a reszeléket nem tapasztja rá vélt erősítésül egy másikra, mert akkor egy bizonyos megterhelés mellett — minden kötelességtudat ellenére is — a megvékonvított szem megpatan, de a lánc is elszakad.

A nemzetvédelmi minisztériumba, tehát a legfontosabb testületbe, ezzel a mondattal már bevonult az új idők szelleme. Új, friss fuvallat csap ki a Spiru Haret-uccai palotából s kívánatos volna, hogy mielőbb belengje az egész országot. Az a mondat ne maradjon

holt betű s papírra kent nyomdafesték, legyen ige, mely köröskörül termékenyít, élteáthat, erősít, ujit. Legyen, mint a vihar, mely megtisztítja a levegőt. Gyanus szagokhoz szokott orrunk éldegelve szippantaná már az őzont. Mi igazán szívből üdvözöljük a lánc teóriát. Mert kezdettől fogva vallottuk, hogy mi is egy láncszem vagyunk Isten nagy és bonyodalmas láncfűzérében, melyben kötelességünket még megnyomorítva és agyoncsigázva is teljesíteniünk kell. Minden láncszemnek első kötelessége ismernie magát, a maga igazi erjét, képességeit, őszintén és nversen, kendőzés és önáltatás nélkül, második kötelessége beállni a láncba, s ott összefogva a legnagyobb erőkifejtéssel vinni a terhet lelkiismeretesen és nem csak mimelve, becsületesen és kenegetés nélkül, teljes felelősséggel, nem pedig nagy szájjal. Különös, de a zárt lánc nyíltságot hoz majd a világra, tisztánlátást, a másik megbecsülését, egyensúlyérzékét, biztonságát a sok handabanda, tessék-lássék, kívül

fehér, belül fekete áltestvériség és ál hazafiság helyébe. Nem lehet majd mosolyogva dorongot dugdosni, vakokat kecskebőrrel téveszteni meg, hogy a kéz fzsaué, s nem lehet majd mást mondani és mást tenni. Feltétlenül és minden vonatkozásban becsületes láncszemekre van szükség.

Önként adódik a kérdés, hogy a nemzetnevelési minisztérium szellemének kisugárzásából származik-e valami előny Arad magyar kisebbségi népére. Hovné. Ha a kezdet jó, minden jó. Az új szellem hamarosan meghozza Arad 20 év óta sajtó egyik sebére az irt: a kat. gimnázium felső tagozatának is meg kell kapnia a nyilvánossági jogot. Mi is láncszemeket akarunk nevelni. Nevelni akarunk. És nem pusztán messziről ránkvetődő árnyékban, dideregve vizsgára készíteni elő.

Csöngettek, valami fölpezsdül bennünk. Gyerünk az iskolába. De mivel is csöngettek? Ni, még lóbálódzik. Ennek hangja azelőtt mindig csak zörögni és nyikorogni tudott, most meg tiszta, szárnyaló, csengő hangja van. Láncsal csöngettek. De ezt a láncot boldogan, felszabadultan, fénylő szemmel és odaadón vállaljuk.

Turnu-Severinben nem sikerült közös tárgyalási alapot találni, de fennáll a kilátás, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül ismét felveszik

A szombati tanácskozásokon ismertették a magyar kormány emlékiratát és a román kormány válaszá, majd Hóry András meghatalmazott miniszter keresére megállapították a közös tárgyalási alap hiányát

Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójának telefonjelentése, Turnu-Severin. A négy napos izgalommal telt várakozási idő után szombaton ismét eseménydus augusztusvégi nap köszöntött az aldunai kikötő-városra.

Ezen a napon ugyszólván egész Európa figyelmébe ismét ideterelődött, mert hiszen az előző jelentésekből már nyilvánvaló volt, hogy a szombati nap döntő jelentőségű lesz a román-magyar tárgyalások kialakulása szempontjából.

Fokozott az érdeklődés azok körében, akiket hivatásuk ideszólitott Turnu-Severinbe, mert hiszen ezek a tárgyalások első napjától közvetlen megfigyelői voltak a tanácskozások minden fázisának és most kettőzött éberséggel várták, mit hoz a döntő nap...

Hóry András titkos tanácsos, meghatalmazott miniszter tudvalóleg még péntek este érkezett meg vitéz Ujszászi vezérkari ezredes kíséretében a turnu-severini állomásra, míg az a különvonat, amely a román tárgyalóbizottság vezetőjét, Pop Valér dr. meghatalmazott minisztert hozta magával, szombaton reggel 6.22 perckor érkezett meg Turnu-Severinbe. Pop Valérrt Tomosiu titkár kísérte el utjára és vele érkezett meg Turnu-Severinbe, meglepetésszerűen Bárdossy László bucaresti-i magyar követ is. Pénteken ugyan a sajtó munkatársai olvértemű értesítést kaptak, hogy Bárdossy László már nem vesz részt a tanácskozásokon.

A magas személyiségek fogadására a pályaudvaron Brosu és Hóty miniszterek, valamint Rudnav András követségi titkár és Gyárfás László, az MTI bucaresti-i munkatársa jelentek meg.

Pop Valér dr. háromnegyed 10 órakor hagyta el különvonatát és gépkocsiján a Kulturpalotához hajtattott. Bárdossy László követ, már előbb, reggel fél 9 órakor távozott a különvonatról és a Zsófia hajón a magyar küldöttség tagjait kereste fel.

Pop Valér dr. Vajlmarescu protokolfőnök kíséretében érkezett meg a Kulturpalotához és elsőnek foglalta el helyét a Kulturpalota elsőemeleti könyvtártermében lévő tárgyalóasztalnál.

Ekkorra már megeléknült a Kulturpalota környéke. Természetszerűleg megjelentek a külföldi és a belöldi sajtó kiküldött munkatársai is. Figyelemre méltó jelenség azonban, hogy a külföldi újságírók egyrésze nem várta be a mai tanácskozásokat és még előbb eltávozott Turnu-Severinből. A német sajtó részéről csak három újságíró van jelen, köztük a Völkischer Beobachter tudósítója. A külföldiek közül ottmaradt még két amerikai és egy török újságíró. A magyarországi lapok tudósítói szintén elutaztak Turnu-Severinből és csupán a Magyar Távirati Iroda munkatársa: Gurka Márton dr. és Gyárfás László jelentek meg a tanácskozások színhelyén. Gyárfás László egyébként a magyar sajtószolgálat nevében részvétét fejezte ki Vladimír Hones-

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközösség könyvtára minden magyaroknak rendelkezésére áll díjtalanul, A fargymutató elkészítése előtt könyvadományok szives beküldését kérjük a Iosif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába

cu és Lecca sajtótanácsosok előtt a német repülőszerecséltenség fölött, amelynek tudvalévőleg a román sajtó több munkatársa is áldozatul esett.

Délelőtt tíz óra után mozgalmasabb lett a Kulturpalota.

Tíz óra tíz perckor a ragyogó napsütésben gépkocsi tünt fel, mellyel a román minisztériumi titkárok érkeztek.

Tíz óra 25 perckor érkezett meg Dragalina tábornok, Hívt miniszter kíséretében, másik gépkocsi pedig Munteanu őrnagyot, a román és a magyar bizottság összekötő tisztjét, valamint Barbu követségi titkárát hozta.

Tíz óra 29 perckor tünt fel az első, magyar kiküldöttet szállító gépkocsi, amelyen Zilahy-Sebes Jenő külügyminisztériumi titkár érkezett meg Gyárfás László társaságában.

Tíz óra 40 perckor Nádai István altábornagy, Ujszászi István vezérkari ezredes és Szentpétery György vezérkari százados egyenruhás alakjai szálltak ki egymásután a gépkocsiból. Ugyancsak ebből a gépkocsiból szállt ki Bárdossy követ is.

Közvetlenül utánuk érdekes vendég érkezett a Kulturpalotához, egy ismert német újságíró, Helmuth Laugs személyében, aki tagja Hitler személyi gárdájának egyik kiemelkedő személyisége a híres P. K.-nak, a Propaganda-Kompartementnek és arról nevezetes, hogy ő kíséri el Ribbentropot külföldi utazásaira. Egy évvel ezelőtt, 1939. augusztus 23-án Moszkvában volt az orosz-német történelmi jelentőségű megállapodás aláírásának idején.

Bemutatkozik az újságíróknak és elmeséli, hogy Bulgáriából érkezett repülőgépen Bucuresztbe, ahonnan rövid tartózkodás után Turnu-Severinbe folytatta utját.

Hivatalos jelentés a tárgyalások befejezéséről

Este 9 óra 50 perckor a következő hivatalos közleményt hozták nyilvánosságra:

„Turnu-Severin, 1940. augusztus 24.

Miután a főmegbízottak kormányainak személyesen tették jelentést a tárgyalások menetéről, a két bizottság augusztus 24-én délelőtt 10 óra 30 perckor harmadik ülést tartott. Megállapodtak, hogy tárgyalási nyelvként a német nyelvet használják, a jegyzőkönyveket francia és német nyelven fogalmazzák meg, azzal a hozzáfűzéssel, hogy hitelesnek a német nyelvet tekintik.

Hórvy András hexcellenciája nyújtotta a magyar királyi kormány emlékiratát, amelynek megvizsgálására az ülést megszakították.

A teljes ülés újrakezdése után Pop Valeriu dr. meghatalmazott miniszter felolvasta a román kormány válaszát a magyar emlékiratra.

Miután a két küldöttség megállapodott abban, hogy nem sikerült közös tárgyalási alapot találni, a magyar főmegbízott kérésére a megbeszéléseket befejezettnek nyilvánították, megállapítván, hogy mégis fennáll a kilátás arra, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül ismét felvegyék.

Kői selyem és cárna-
harisnyá.

lérti és gyermekharisnyát, szvett, bőr és cárnakezyt, selyem kombinét és reformnadrago: legelősebben.

Bogyónál, Str. Eminescu 1.
(Corso-mozi mellett)

A háboru színterét teljesen át lehet vinni a szigetországra

— írja a berlini sajtó és megállapítja a német légierők támadásainak, valamint az ostromzárnak súlyos következményeit

Jelentősebb fegyvertény nélkül teit el a szombati nap

Berlin. A német sajtóban fényképfelvételek látnak az angol bombázások szörnyű eredményéről. A német újságok megállapítják, hogy Dover lakossága legfeljebb Dünkirchenből hallott ágyulövéseket az elmúlt hónapok folyamán, ma azonban ezek a fontos angol városnak polgári lakossága vándorútra kelt, mert a várost a katonaság kiürítette. Anglia ellen megkezdődött a harc — írják a né-

met lapok — és a francia és belga kikötők német kézben vannak, tehát a háboru egész színterét át lehet vinni a szigetországra.

Hiába mondanak Londonban a miniszterek világszerte beszédeket és a lapok hiába tagadják le az igazságot, Angliát a német légierők legviharosabb támadása és az ostromzár következtében pedig a ki-kerülhetetlen éhínség fenyegeti.

Több mint százezer tonna kereskedelmi hajótér elsüllyesztését jelent a német hadvezetőség

Berlin. (Rador.) A német vezéri főhadiszállás jelent: „Tengeri egységeink az ausztráliai vizekben elsüllyesztették a 8700 tonnás Turacin angol gőzöst. Tengeraltjáróink 8 nap leforgása alatt több mint 100 ezer tonna kereskedelmi hajót semmisítették meg. Egy tengeraltjáró 15000 tonnát, egy másik a Sever Leigh 5240 tonnás és a Drekwood 5000 tonnás, végül egy harmadik tengeraltjáróink egy 11 ezer tonnás gőzöst süllyesztett el. Legi egységeink fontos katonai célpontokat és ipari üzemeket bombáztak Banbury, Avonmouth

Devonport és Cambridge tájékán. Ellenséges gépek Nyugatnémetországban eredmény nélkül dobták le bombáikat. Pénteken 3 ellenséges gépet légi erőnk, négyet a légvédelmi tűzsergünk lőtt le. Két német gép hiányzik.”

Zürich. (BfN.) A „Baseler Nachrichten“ jelentí Kairóból, hogy az angol katonai hatóságok intézkedéseket fogantatosítottak Alexandria és Port Said kikötőinek sürgős védelmére. A Pandriában, ahol a Földközi-tengeri angol flotta

központja van, számos partvédő üteget állítottak fel. Eppen így Port Saidban, a csatorna kezdeti szakaszánál hatalmas erődítmények emelkednek.

Brit-Szomáli elfoglalásának jelentősége

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda közli „valahonnan Olaszországból“ az olasz főhadiszállás 78. számú jelentését: „Brit-Szomáli meghódítása stratégiai tervek szerint történt. Ennek megvalósításában résztvettek a olasz fegyvernemek egységei, különösképpen a feketeingesek és a légihaderő egységei. Az angol Szomáli-föld elfoglalása főként azért bír jelentőséggel, mert innen ellenőrizhető a Vörös-tenger és az Indiai-óceán közötti utvonala.

Angol hadijelentés

London. Az angol hadvezetőség jelentí: Francia partokon elhelyezett ágyúkkal az ellenség lötte Dover városát. Az ágyuzások kisebb károkat okoztak, néhány ház megrongálódott, az áldozatok száma csekély. Később légitámadások voltak az ellenség részéről Dover és Ransgate városok ellen. Doverben a károk kisebbek voltak, Ransgateban azonban a gázvár megrongálódott és néhány ember meghalt. A sebesültek száma jelentékeny. A manstoni repülőtéren, amely Ransgate város mellett fekszik, már sokkal nagyobb mértékben rongálódtak meg az épületek. Angol vadászgépek 9 ellenséges gépet, a légvédelem pedig egyet lőtt le. Egy angol gép lezuhant, de a pilótát megmentették.

Olasz repülőgépek bombázták Máltát

Rómából jelentik: Ma délelőtt 11 óra 14 perckor olasz repülőgépek Máltát bombázták. Három angol repülőgépet lelőttek, ötöt súlyosan megrongáltak.

Madridból jelentik: Látványból érkezett hírek szerint a gibraltári hivatalos lap megállapította, hogy Gibraltárba az angol bank, a skóciai bank és az írországi bank bankjegyeit behozták. Ez az első alkalom, hogy London félti a hitelét, illetve fél a hitelrontástól és fél a bankjegycsempészésértől. Spanyol körökben megjegyzik, hogy Franco a polgárháborúban megtiltotta a spanyol bankjegyek behozatalát, amit Anglia annakidején élesen elítélt, pedig akkor a Gibraltárból és Tangerből való spanyol bankjegycsempészést akarta Franco megakadályozni.

Moszkva is elégelett a német-szovjet egyezményvel

Moszkva. (Rador.) A Tass-iroda közli: A szovjetországi sajtó részletesen foglalkozik a német-orosz egyezmény egy éves fordulójával. Az „Izvestija“ „Nagyjelentőségű történelmi nap“ címmel cikket közöl, amelyben rámutat arra, hogy az 1939 augusztus 23-án megkötött egyezmény véget vetett annak a kísérletnek, hogy Németország és a Szovjet között ellenségeskedést hozzanak létre. A békét kívánjuk — írja a lap — és valamennyi országgal barátságos kapcsolat fenntartását mindaddig, amíg a többi országok nem kísérik meg, hogy érdekeinket kereszteljük. A lap ezután történelmi visszpillantást nyújt az egyezményt megkötését megelőző diplomáciai tárgyalásokra és hangsúlyozza, hogy

az orosz-német egyezmény a béke szövegében áll, mert a két európai nagyhatalom elhatározta, hogy a fennálló ellentéteket fegyverek mellőzéseivel kiűszöböljék ki, bármilyen természetűek is legyenek azok.

A szovjet-újság ezután a háborus eseményekkel foglalkozik és rámutat, hogy az egyezmény hozzájárul Európa egyéb részeiben a béke fenntartásához. Az egyezmény a lap szerint más téren is, főleg gazdasági vonatkozásban, kielégítő eredményeket hozott.

Newyork. A Newyork Daily News kommentálja a német-orosz szerződést, amelyet egy esztendővel ezelőtt kötöttek meg és megállapítja, hogy ez volt Anglia első diplomáciai veresége.

A lap szerint az angol diplomácia már 11 nappal a megállapodás megkötése előtt tudott a készülő diplomáciai szenzációról és mégis elhárította a háború megindítását Németország ellen. Holott jól tudta, hogy katonai kilátásai a legminimálisabbak. Franciaország hallgatott Anglia befolyására és

a mai Anglia nem látja be Henderson, Chamberlain, Da'adier és a többi államférfi hibáját hanem Amerikától várja, hogy kihazza őket a kátyvúból.

A valóság az, hogy az angol nép belátja, mennyire nem bízhatja sorsát az arisztokrata vezetőkre, mert még

Churchillről is kiderült az, hogy bár a háború legnagyobb híve, mégis tudta — csak nem valotta be — hogy Nagybritannia katonailag nincs felkészülve a háborúskodásra.

A newyorki lap tiltakozik az amerikai angol ügyvivőkök aknamunkája ellen, mely Amerikát

Roosevelt nem járul hozzá a hadkötelezettség bevezetésének elhalasztásához

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kijelentette, hogy nem járul hozzá a kötelező katonai szolgálat bevezetésének jövő év januárjáig való elhalasztásához. A szenátus minden valószínűség szerint már a jövő héten megszavazza a kötelező sorozás elrendelését.

Hearst: „Amerika hadbalépése a közeljövő kérdése“

Newyork. Hearst, az amerikai sajtómágnás a Newyork Timesnek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Amerika belépését a háborúba még november hónap előtt lehet várni. A Roosevelt-kormány — mondotta Hearst — háborúspártiakból tevődik össze. A beavatkozás melletti hangulat ugyanúgy fejlődött az utóbbi hónapokban Amerikában mint az elmúlt háború folyamán. Amerika belépése a háborúba a közeljövő kérdése. Jellegzetes az, hogy az amerikai sajtó mindenben jóváhagyta Churchill angol miniszterelnök kedden tett kijelentését.

Új belpolitikai rend Japánban

Tokió. Jólétesült japán körökben az ország új politikai berendezkedése a központi totális eszmén épült fel. Az összes politikai pártok megszűnésével egyetlen politikai párt lesz az országban, melynek főnöke, a Mikádó megbízottjaként Konoje herceg miniszterelnök szerepel. A párt felöleli az összes társadalmi osztályokat és az eddigi bomlasztó pártpolitikai szellem helyett a család jogát ülteti a közvéleménybe, amely a népet a császárral egybefonja.

Tokió engedékenységet kér Vichytől

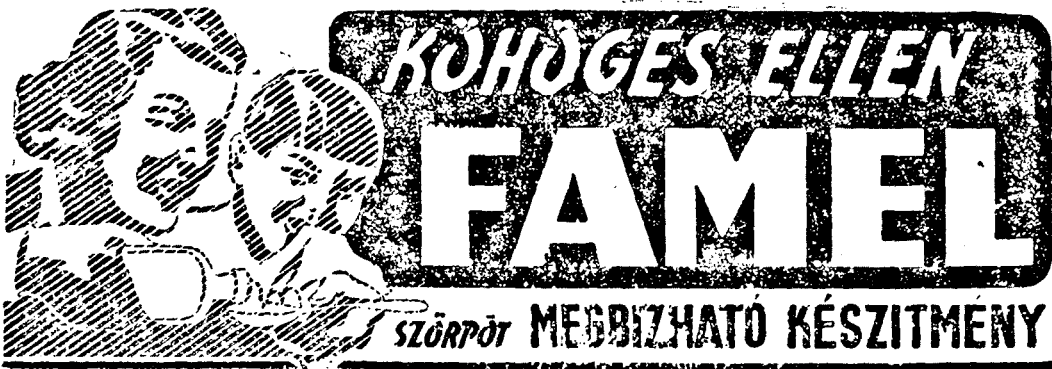
Tokióból jelentik: Japán és Indo-Kína között folyó tárgyalások holtpontra jutottak. Japán most diplomáciai jegyzéket küldött Vichybe és kérte, hogy a központi francia kormány bírja rá az indokina hatóságokat jobb belátásra a szállítási könnyvélségek érdekében folyó japán—indokina tanácskozásokkal kapcsolatban.

Felémelik az Anglia felé haladó szállítmányok biztosítási díját

Buenos Ayresből jelentik: Az angol hajózási társaságok augusztus 31-én től nem kötnék semmiféle biztosítást Anglia felé haladó hajórakományokra. Ennek az intézkedésnek okát abban látják, hogy az összes nagy biztosítótársaságok tanácskozásokat folytattak, mert súlyos kockázatok következtében az Anglia felé haladó összes szállítmányok biztosítási illetékét és díjszabását tekintélyesen felémelik.

Az USA és Kanada együttműködésének jelentősége — olasz megvilágításban

Róma. A Popolo di Roma a Foreign Office-nak ama jelentésével kapcsolatban, hogy Anglia és Amerika között nincs katonai szövetség kérdésében tárgyalás, megjegyzi, hogy ezt a jelentést az angol külügyi hivatal azért volt kénytelen kiadni, mert az USA kormánya már egy ilyen természetű cáfolatot kiadott, nehogy az ellenfeles angol propaganda azzal mérgezhesse meg a közvéleményt, hogy az angolszász hatalmak segítenek katonailag és más tekintetben is egymáson. Kanadának és a nyugati féltekén lévő angol gyarmatoknak az USA által történő megvédése az angol presztizs legnagyobb mérvű

be akarja vonni a háborús konfliktusba, függő európai kérdések miatt és ezzel a jövőt illetően minden akciószabadságától megfosztja az Egyesült-Államok kormányát és népét.

megalázását jelenti és távolról sem jelenti az amerikai—angol együttműködést, mint azt London a világgal elhárítani szeretné.

Newyork. Az ottavai kormány rendeletére valamennyi Német- és Olaszországban született és 1922. szeptember elseje után kanadai állampolgárságot nyert egyén a mai nappal elvesztette kanadai állampolgárságát. Ezek az egyének kötelesek a rendőri hatóságoknál jelentkezni, ahol őket idegenekként fogják kezelni.

Egyiptomot akarata ellenére Olaszország ellen kényszerítik

Róma. A Popolo d'Italia arról cikkezik, hogy az angolok terroria Egyiptomban egyre nagyobb méreteket ölt. Utolsó akciója során Anglia nyilatkozta az egyiptomi alkotmány ellen fordult, amikor azt kívánta, hogy a királyi előjogokat adják át a közkeletű angol haderők főparancsnoká-

A Balti államok új helyzetét összhangba hozzák a szovjet—német szerződéssel

Berlin. Németország és Szovjetország között tárgyalások indultak meg a Balti-államoknak Szovjetországba való beolvadása következtében. A megindult tárgyalások odárra nyulnak, hogy miként lehetne a Németország és a Balti-államok közötti gazdasági egyezményeket a szovjet—német egyezmény keretében beilleszteni. Valószínűnek tartják, hogy Schurre, meghatalmazott miniszter által vezetett tárgyalások nem ütköznek nehézségbe, miután az alapvető kérdéseket már előzetesen jegyzékvtások után megtárgyalták.

nak és ezzel Faruk király kezéből vegyék ki a legjobb haduri jogot. Anglia azt követeli, hogy egyiptomi csapatokat küldjenek Faruk király és az egyiptomi közvélemény akarata ellenére, az olaszok ellen és ezzel bele akarják kényszeríteni Egyiptomot a háború szörnyiségeibe.

Jelentéstételre utaztak a román és bolgár bizottságok vezetői

Craiova. A „Curentul“ távirata: Craiovában a szakértő bizottságok folytatják munkálataikat. S. Bolan, a bolgár bizottság helyettes vezetője Szófiába utazott. Ugyancsak elutazott Craiovából Cretianu miniszter, a román bizottság vezetője.

Hír szerint — írja a „Curentul“ — a tárgyalások főbb pontjait megoldották és az elvi kérdésekben megállapodtak. Ehhez szükséges most a román és bolgár kormányok hozzájárulása. Megoldásra vár még számos technikai kérdés, amelyeknek megoldásán most dolgoznak a szakértő albizottságok.

A „Curentul“ című lap Craiovába kiküldött munkatársa R. Dianu telefonjelentésében panaszodik arról, hogy

a bolgárok nem nagyon értik meg a román álláspontot, ugylátszik, hogy felesleges és időszerűtlen minden mérsékltre irányuló törekvés.

A mostani körülmények javadalmazottjai — írja a Curentul, — olyan román küldöttséggel találták magukat szemben, amely bár udvariasan de határozottan látni engedte azt, hogy a túlzó szellemű követelések késleltetik a megegyezés lélektani előrejutását és így nem szolgálják a két állam jövőbeli jó viszonyát.

Berlini politikai körökben — írja a Curentul — túlságosan hamar terjedt el a híre annak, hogy Románia és Bulgária között megegyezés jött létre a területi kérdésekben. Közben illetékes körök megtudták, hogy a hírek tulkoraiak. Berlinben azon-

ban teljes mértékben remélik, hogy körültekintő és jóakaratu tárgyalások munkája végül is meghozza az eredményt. Sajnálattal állapítják meg, hogy a román-magyar tárgyalások nem haladnak ilyen kedvező mederben, de ezzel kapcsolatban is meg van a remény, hogy a két álláspont közeledik egymáshoz és a megbeszélések nem tartanak nagyon sokáig.

Veszedeles tüzvész 3 millió lei kárt okozott a kapnikbányai aranybánya telepén

Szatmár. A szatmári ügyvédséget távbeszélőn értesítették, hogy Kapnikbányán veszedelmes tűz pusztított. A kapnikbányai állami bánya telepe és lakóházai füstölő romokban hevernek. A lángok teljesen elhamvasztották a telep egész berendezését, valamint a munkások hájékait is. A vizsgálat megállapítása szerint a tüzet a gépész hanyagsága okozta, aki nversolajjal töltötte meg a motort, majd eltávozott, anélkül, hogy a tartályt elzárta volna. A tartály alatt lévő áttüzesedett vezetékekre ráömlött a nversolaj, amely azonnal tüzet fogott és lángba borította a gépházat, majd átterjedt a közeli épületekre. A tüzoltók, csendőrség és a lakosság hozzáfogott az oltási munkálatokhoz, de csak órák múlva tudtak megbirkózni a lángokkal. Az eddigi megállapítások szerint 3 millió lei a kár.

URANIA: Nanyfilmex színháza. Tel.: 42-32.

I. Hans Albers és Hilde Weissner
fegyver és
filmjelenet **Az alvilág vendége.** (A megtévedt ember)

Legújabb háborús UFA hirdató!

11.30-kor mutató, az Alvilág vendége.
8-tól folytatódó, 2 szenzációs film 1 műsorban.

II. Hans Moser, Leo Slezak, Maria Andargast
kacagató
vigjátéka **Elveszett a feleségem**

Hadak útja az Óvilág Keletén

Balkán és Délkelet-Európa jelentősége a hadbanálló Európa számára

Két hadjárat és a világháború sem tudta megteremteni a félsziget békés lejárási lehetőségét — A nagy világháborút követő rendeződés új érdekkörbe kapcsolta a Balkánt és döntő fontosságúvá növelte Európában e részének gazdasági jelentőségét

Elelmet, dus nyersanyag készleteket és piacot biztosít a nagyhatalmi küzdelemben Európa viharsarka

1913. őszén a Balkán-háború felszámolását hozta ugyan, de a félszigeten egyetlen napra sem szüntek meg az izgalom és agyszólván minden hét meghozta a maga véres eseményét. A török birodalom felosztásának végső szakasza lezárult, az ilymódon Konstantinápolytól elszakított területek rendezése is többé-kevésbé megtörtént, az Osztrák-Magyar Monarchia is érvényesítette bizonyos mértékben érdekeit. Emellyben az orosz befolyás ellensúlyozására új országot létkáltak a Balkán államai közé Albániát, ezt a kicsiny országocskát, amelynek valamennyi szomszédjával „elintézetlen ügye” volt és amelynek déli területeit csak a Monarchia érelvesztésére ürítették ki a görögök. De ellenséges volt a hangulat Törökország és Görögország, Bulgária és Görögország, valamint Bulgária és Szerbia között is Csak látszólagos volt az egyensúly amit itt a nagyhatalmak jobb híján átmenetileg elfogadtak és a Balkán-országokra kényszerítettek, ám a háttérben változatlan eréllyel dolgoztak a nagyhatalmi külügyminiszteriumok, hogy a maguk javára felbillegessék a helyzetet. Elsősorban Oroszország dolgozott kitarításon, nagy eréllyel, hiszen a cári birodalom főrekvésével, hogy kijáratot teremtsenek maguknak a világteengerekre két irányban is érintették a Balkánt. A XVI. század óta érlelt tervet, lépésről-lépésre előrevitt és mindig a megvalósulás előtt megtorpant kísérletek keresztülhalszólása most már olyan sürgetően éreztette hatását, hogy az állandó gazdasági zavarokkal küzdő hatalmas birodalom nem engedhette el az alkalmat, hogy kihasználja az európai nagyhatalmak gazdaságpolitikai versengését és az ennek kiteljesedésével egyidejű lehetőséget: Törökország felbomlási folyamatait.

1914: Robban a balkáni puskaporoshordó

Szentpétervár nem mint nyersanyagpiacot, vagy felvevőterületet találta becsesnek a Balkán-félszigetet, hanem kizárólag hatalmi-politika szempontjából. Ott, Európának abban a sarkában, Oroszország úgy vehette volna meg sarkát, hogy egyrészt hátába kerülhet a Monarchiának, másrészt a Földközi-tengeren — ha sikerül ide kijutnia — utlába állhat Nagybritannia világbirodalmi tengeri forgalmának, végül pedig mezelelő úgródeszkát kap Afrika és Ázsia felé.

Ut irányba törtek Szentpétervár világbirodalmi céljai. Mongólián keresztül próbált kijutni a Csendes-óceánra, Perzsián keresztül keresett utat az Indiai-óceánhoz, a Skandináv-félszigeten keresztül igyekezett kijutni a Földközi-tengerhez és a Balkán volt főrekvéseinek másik irányvonalai: Szociális és Szociális képezte az orosz hatalmi politikai célpontját

Perzsa és Mongólia viszonylatában a brit világbirodalom, illetve a korszerűsödött hatalmasan fejlődő Japán állta útját, a Skandináv-félszigeten keresztül elérhető célpontok éppen szembe tekszenek Nagybritanniával, tehát az angol hajóhad félelmes eréllyel küzdött ott, — maradt mindezek után a Balkán, ahol soha nem remélt kedvező alkalom kínálkozott 1913-ban.

Csakhogy ekkor még nem alakult ki az az arcvona, amelynek megfelelően a nyugati hatalmak egymás ellen később felvonultak, Anglia és Franciaország szövetsége távolról sem volt az a biztos alap, amelyen a nagyhatalmas hatalmakkal való leszámolás felépíthető volna.

Németország nem kívánt harcba bocsátkozni Oroszországgal, amelynek piac és nyersanyag-készleteinek gazdagsága hosszú felépítési lehetőségeket kínált a német termelés erő számára.

Viszont a Monarchia — Berlin természetesen szövetségese és közkeleti krszerme — állandó ellentétben állt a cári birodalommal.

Még nem érkezett el hát a legyverés leszámolás órája, még gozerével dolgozott a diplomácia.

Titiszavirág-életű kapcsolatok létesültek alkalmi szövetekezések keletkeztek, ellenségek barátokoztak és mindenképpen féltékenykedve nézett a másikra. Ami azután azt eredményezte, hogy az európai hatalmak egymék bizonyultak a pánszláv főrekvések balkáni sikereivel szemben.

Ezt a viharsarkot mindenki megátnak akarta biztosítani, hogy akár mikor fellézhessék szélviharokkal szét vitortlást dagasztassa majd, ha arra sor kerül.

Félt nem lehetett a Balkán-állapotokat békének nevezni 1913-ban, hiszen Szerbia még az év októberében is ellenállott a Monarchia és a nagyhatalmak minden követelésének Albániát illetően úgy hogy a szerb fenntartóság alá került albánok fellázadtak, a szerb csapatok véresen leverték a lázadást, állenték a független Albánia határait és csak Bécs ultimátumára vonultak vissza csapatalkat. Ugyancsak a Monarchiának kellett fellépnie Athénhez szemben is, hogy elérje Dél-Albánia kiirtését.

Képzeliük el magunknak azt a Balkánt, amit a nagyhatalmi vetélkedés teremtetett politikailag Európa eme részében Törökország már nem számított, miután — felbomlásának csak utolsó állomását említve — 1891-ben Franciaország megszerelte Tuniszt, 1895-ben Bulgária annektálta Kelet-Ruméliát, 1898-ban Kréta „önkormányzati jogot” kapott, 1908-ban a Monarchia annektálta Bosznia-Hercegovinát, Bulgária ki-mondotta függetlenségét az 1912-13. évi Balkán-háborúkban pedig teljesen tönkreverték és újabb, hatalmas területeket szakítottak ki testéből. Viszont

Montenegro hangadó szerepet vitt a Balkán-politikában s erről elegendő, ha csak annyit említünk, hogy a 9090 négyzetkilométernyi területű és alig

több, mint negyedmillió lakost számláló országnak bevételei 1912-ben 861.364 koronát, kiadásai pedig 3.159.636 koronát tettek ki, kivétele 2.393.593 koronát, bevétele viszont 8.173.453 koronát képviselt

Szerbia kivétele 1.000.000 koronával haladta csak meg bevételeit és a kivétel is ugyanennyivel volt csak több a külföldi történet vásárlásoknál. Görögország is gyenge gazdasági viszonyok között élt, a bevétel 130.000.000 koronával meghaladta a kiszállításokat, államháztartása pedig föltérre menő egyensúly-helyzetben volt csupán. A bulzár külkereskedelmi és államháztartási mérleg helyzete sem volt rózsásabb, kivétel csak Románia képezett, ahol nem voltak gazdaságpolitikai gondok.

A termelési és eladási vonatkozású halakon kívül a Balkán-országok súlyos nemzetiségi feladatokkal is küzdöttek

Ezek a nemzetiségi kérdések, amelyek az egyes országok testébe voltak ágyazva, — nem annyira mennyiségileg, mint minőségileg voltak fontosak, mert a török uralom alól felszabadult területek mindenkör a nemzeti türelmetlenség és a vallásvillongások termőtalaja volt.

Nem hiába nevezték Európa puskaporos hordójának a Balkánt, itt valóban adva volt a robbanás minden feltétele — csak azoknak a főrekvéseknek kellett megőzönniök, amelyek minduntalan elfojtótták a szikrákat.

Addig, amíg Németország és Anglia nem tudták, hogy melyikük szerezheti meg a hatalmas orosz

Munkáskezek milliói, kóolaj, buza és egyéb termékek

Mit jelent a hadbanálló Európának a béke és háború megvívásán álló Balkán, illetve Délkelet-Európa? Eről legérthetőbben a számok beszélnek. Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária terményekben a következő mennyiségeket képviselték évente az 1938. évi statisztikai adatokat alapul véve, átlagosan:

Buza	— — — —	150.000.000 métermázsza
Rozs	— — — —	23.000.000 métermázsza
Zab	— — — —	23.000.000 métermázsza
Árpa	— — — —	39.000.000 métermázsza
Tengeri	— — — —	259.000.000 métermázsza
Burgonya	— — — —	87.000.000 métermázsza
Kender	— — — —	1.250.000 métermázsza
Len	— — — —	350.000 métermázsza
Cukorrépa	— — — —	4.194.000 métermázsza

A NÉGY ORSZÁG ÁLLATÁLLOMÁNYA: 16 5.000.000 darab, — szarvasmarha 12.000.000, — sertés 9.500.000, — kecske 2.000.000, — bivaly 500.000, — juh 31.000.000, — szamár és őszvér 200.000 darab.

BÁNYÁSZAT és kohászat: Kőszén 1.500.000 tonna, — barnaszén 13.500.000, — pirit 17.000, — só 302.000, — KÓOLAJ 8.467.000, — mangán 3000, — glom-érc 62.000, — bauxit 160.000, — rézérc 44.000, — króm 47.000 — vasérc 50.000, — nyersvas 140.000, — acél 460.000 tonna. Araró 5179 kilogram, ezüst 7234 kilogram.

Mindezekon kívül jelentős mennyiségű szójabab, napraforgómag, valamint dohánytermés jelent a négy ország gazdasági értékét.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágorakat hozza. 11.30-kor mérs., 3, 5, 7.15, 9.15

I. **Első szerelem**
DEANNA DURBIN

II. **Szenve lélyek ójszakája**
Hedy Lamour, Charles Boyer

467. számú UFA hirdató!

Weinfeld Rózi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

piacot, — a cári birodalom kivétele 1.000.000.000 koronával maradt a bevétele mögött — kölcsönösen utját álltak főrekvéseinek a Balkánon.

De amikor kialakult az antant-szövetség gerince, amelynek legjellegzetesebb ismérve nem egyedül az orosz emberanyag harcászati jelentősége volt hanem igenis, az orosz piacot kínáló mérhetően lehetőségek, — akkor szabad utat kaptak az európai hatalmi érdeklültek surlódásából bőségesen pattanó szikrák és 1914. meghozta a robbanást.

Érdekes azonban, hogy két Balkán-hadjárat után a világháború sem hozott végleges megoldást, biztos rendeződést Európa viharsarkának. A félsziget ugy-látszik, végzetesen arra hivatott, hogy nagyhatalmi érdekek hásttyája legyen és amíg nem így alakul a helyzet, addig változatlanul gyulékony anyagok tárháza marad a Balkán. A wilsoni elvek, a népek önrendelkezési joga, a nemzeti államok szélesebb alapokon való megteremtése — csak gyenge kísérletnek bizonyult.

Olaszország és Jugoszlávia egy fekszik az Adria két partján, mintha mérleg két karját alkotnák. Az egyensúly kétségtelen megbillent ehben a vonatkozásban amikor Albánia az olasz mérleg súlytételévé vált, bár a Jugoszláv csernyék felé esik. Törökország ugy nyultta át egyik karját, hogy válszalat emel Bulgária számára a Márvány- és az Égei-tenger felé irányuló főrekvéseiben és ez a tulajdonsága hozza érdekeit közös nevezőre Görögországgal, amelynek fővárosát — atkárcsak 1912-ben és 1913-ban Montenegro esetében. — rokonj és érzelmi szálak kapcsolják Romához s ugyanakkor a Fekete-tengeren keresztül jól érvényesülő szláv befolyás hatása alatt áll a jelenlegi görög-albán ellentétek magyarázata feltétlen abban a szívs előretörésben keresendő, amely az olaszok Balkán-politikáját jellemzi — Bulgária felé. A vitás területek Albánia részére való megszerzése ismét közelebb viszi Olaszországot Bulgáriához — esetleges legyverés összetűzés pedig kétségtelenül azt is eredményezheti, hogy a bulgár hadsereg megvalósítja azt, ami a szótiai kormányoknak nem sikerült: az Égei-tengerhez vezető szabad kijáratát.

Nagybritannia ezidőszert csak mint másutt leköttöt, de az Indiába vezetett út, a mosszuli olajvezetékek, a Suez-csatorna, Egyiptom és sok más érdek révén közvetlen érdekelt, szemléli az eseményeiket. A Balkán békéjének felborulása kétségtelen sokat jelentene számára, bizvasit mondhatjuk több előny részére, mint hátrányt a másutt hadakozó tengelyhatalmaknak. Ez talán ellentmondászerűen hangzik, azonban a helyzet valóban az hogy míg a tengely hatalmai között a vonatkozásban a Balkán esetleges háborúját csak újabb erőfölények szempontjából érzik majd meg, Anglia számára ez könnyen azt jelentheti, hogy levegőhöz jut, hogy időt nyer és ez az időnyereség számára az életet jelentheti...

Ma már ugyanis a Balkán fogalma messze túlterjed a félsziget földrajzi fogalomkörén. A Balkán-országok érdek-körzete más, távolabbi élettér-körökkel álelkezik és békéje ezért egész Délkelet-Európa békéjét jelenti. Buzát köolajat, állatkivittelt, röviden összefoglalva: ELSŐRENDE KÖZSZÜKSÉGLETI NYERSANYAGOK tárházát jelenti, mert a Balkán határai a dus kincsek birodalmát zárják körül...

Végül említésreméltó, hogy Bulgária, Jugoszlávia, Magyarország, Románia, hozzászámítva a balkáni Görögországot, összesen mintegy 850.000 négyzetkilométer területet képvisel, amelyen becslés szerint 56.000.000 ember él és dolgoz munkáskezek milliói végzik a napi munkát, ami a hadviselő hatalmaknak élelmet, üzemanyagot, — a hadüzem fenntartásának lehetőségét teremti meg.

Harcászatiilag politikailag és gazdasági szempontból tehát a Balkán és a vele sorsközösségbe került egyéb európai részek, többet jelentenek, mint valaha. Az európai sorsalakulás hadakutja ezen a gazdasági kincseket jelentő vidéken visz keresztül, mellette húzódik el a világ gazdasági egyik legfontosabb tengeri útja, — a brit birodalom útjére, — itt halmozódnak azok a vérmérsékleti és lélektani ellentétek, amelyeknek hatalmas jelentősége éppen könnyen lobbanó jellegükben keresendő.

Sok minden függ tehát attól, vajon „Európa leporos hordóját” és éleltárát sikerül-e egyrészt „szárazon”, másrészt tüzmentesen megőrizni. Mert ha itt sikerül is talán gyorsan rögzíteni, vagy elfojtani a fellobbanó tüzeket, az oltási munkálatok is tönkretehetik Délkelet-Európa jelentőségét.

Ez a jelentősége a „szárazon”-tartásnak, ami nem éppen könnyű feladat, amikor annyi ellentétes érdek összecsapása csíhol tüzet az Óvilág sok vért szenvedést látott vadregényes félszigete... (b. k.)

Képeskönyv Frint Lajos életéről (5)

Frint Lajos, az építő és alkotó lelkész

Irtta: Palúgyi Jenő dr.

Az aradi evangélikusok nagy veszteségét és őszinte, igaz gyászát akkor tudjuk igazán megmérni, ha meggondoljuk, hogy Frint Lajos hat évtizeden keresztül hirdette az evangéliumi keresztyén életet híveinek. Hat évtizedes lelképásztorkodás generációkat forrasztott össze lelkileg Vele és az Egyházzal! Valóban építő és alkotó lelkész volt, aki egyházát először lelkileg alkotta meg, azután pedig maradandó és gyönyörű épületekben tette emlékéit halhatatlanná az aradi evangélikusoknál.

Fiatal éveiben a teremteni akarás lázával, fáradtságot nem ismerve kért, kapacitált, bátorított és serkentett — jutalma az lett, hogy pátriárka korában a sikeres alkotások fölötti megelégedettség kiegyensúlyozott nyugalommal szemlélhette művét!

Az aradi evangélikus Egyház huszonöt évi nehéz küzdelem után 1846 október 11-én alakult meg mai formájában. Első felügyelője Purgly János földbirtokos, lelkésze pedig Stephány Dániel lett. Az 1848—49. évek után súlyos anyagi gondokkal küzdő egyházat még az a csapás is érte, hogy lelkésze „mirigyvészben” elhalt. Helvére Frint János került és fia, Lajos, itt született Aradon.

Harmincegy év után — 1881-ben — választotta meg az aradi Gyülekezet Frint Lajost lelkészévé. Az Egyház akkori helyzete igen szegényes volt. Lélekszáma kb. 850-et tett ki. Egyházi épülete az akkori Thököly-tér sarkán állott és ebben nyert elhelyezést az imaterem is, amely az egykori író adatai szerint 14 öl hosszú, 11 öl széles és 5 öl magas volt. De a lelkes kis gyülekezet szegénységében még arra is vállalkozott, hogy fenntartsan egy magyar nyelvű evangélikus iskolát! Ennek az iskolának négy osztálya egy tanteremben volt az egyházi épület földszintjén. Frint Lajos megválasztása előtt a tanulók száma kb. 36—40 volt és 80 kötetből álló könyvtárral is rendelkezett.

A fiatal lelkésznek vágválma lett, hogy Egyháza megfelelő templomot állíttson. De nem kevésbé viselte lelkén az iskola ügyét sem. Ezen a téren igen kiváló tanterviakat sikerült megnyernie. Grasszel János, László István, Békási János és Lauthner Mátyás voltak azok a nagyszerű pedagógusok, akik a kis iskolát minden tekintetben híressé tették.

A templomépítés kérdése sem került le a szőnyegről. Frint Lajos első sorban az egyháztanácsot, a presbitériumot nyerte meg az ügynek. Mindenkor kiváló alkotmányos érzéssel téve tanúságot, soha semmi sem tett presbitériuma megkérdése nélkül. Az egyháztanács ülésai mindenkor családi jellegűek voltak, a megértés, baráti szellem és az Egyház iránti szeretet és áldozatkészség jegyében. Az áldozatkészségben maga Frint Lajos járt elől jó példával. Egyéni igényeit az Egyházzal szemben teljesen háttérbe szorította csak azért, hogy az Egyház anyagi erejét kímélje. Az ő áldozatkészsége hasonló áldozatokra ragadta a gyülekezet többi tagját is! Azután megkezdődött az építómunka. Társadalmi akciók, megyehíres Lutheránus-bálak, hangversenyek egymást követték. Az egyháztagok közötti érintkezés meghitté vált, mert gondos lelkészünk megrendezte a Lutheránusvacsorákat a hajdani „Millenium” különtermében. Jó alkalom volt ez egymás megismerésére és értékeink megbecsülésére. Negyedszázados megfeszített munka után megtörtént a csoda: az aradi lutheránusoknak fölépült gyönyörű szép temploma és impozáns bérháza! A templomot 1906-ban Sárkány Sámuel püspök szentelte fel. Előcsarnokának falán márványtáblán aranybetűk hirdetik, hogy „Isten dicsőségére épült az 1906. évben, az aradi egyháztagok áldozatkészségéből”. Frint Lajos neve, az őt jellemző szerénységgel hűződik meg a márványtáblán, mint egyszerű lelkészé, a presbiterek és egyházi előjárók

nevei között. Pedig az eszme az övé volt, a kivitelezéshez és megvalósításhoz szükséges energia fáradhatatlan akarás belőle sugárzott ki híveire: Alkotni csak egyetértésben lehet! Ez az egyetértés és összhang az Egyház vezetői és a hívek között és a közös áldozni akarás tette lehetővé, hogy a lutheránusok kicsiny serege — ma is alig 2500 lélek — semiből nagyot teremthetett. De ezt az egyetértést meg kellett teremteni, ezt az áldozni akarást föl kellett ébreszteni a hívekben! Ezt tette Frint Lajos! Megteremtette és azután élete végéig ápolta, fenntartotta és irányította az áldozatos, egyetértő és összefogó lutheránus-szellemet!

Az utóbbi években már szemmel láthatólag fárasztották az egyháztanácsai ülések. Az esti ülésekre nem szívesen jött el. De ha megjelent közöttünk: csendes pipaszó mellett figyelte híveinek, neveltjeinek tanácskozásait. Ellentéteket egyengetett, bölcs tanácsaival és értékes tapasztalataival, utmutatással szolgált arra, hogyan kell önzetlenül dolgozni a közért! Élete végén megérte, hogy másik álma is megvalósult. Törvényes elismerést

B. Bátor Erzsébet

a legszebb gyermekruhákat készíti

Str. MOS AJUN 2-b.

Jó szabás! — Jó ízlés! — Olcsó árak!

Ertekezlet az aradmegyei prefekturán a város és megye cukorellátásának biztosításáról

Szombaton délután a megyei prefekturán Ionescu Iuliu dr. prefektus elnökletével értekezletet tartottak a lakosságának cukorral történő ellátásával kapcsolatban. A megbeszélésen a Nemzet Pártjának, a Romcolind, valamint a cukorelosztó cégnek a megbízottja vett részt. A tanácskozások során megállapították azokat az irányelveket, amelyek szerint a város és a megye cukorellátása történik.

1. A Romcolind és a cukorelosztó cég cukorkészleteiket abban az arányban fogják szétosztani, amint azok rendelkezésre állanak és pedig:

a) A beérkezett mennyiség 85 százalékát vizsonteladó nagykereskedőknek, — a rendes vevőknek — adják. 15 százalékot viszont tartalognak a lakosság közvetlen ellátására, a hatóságok, tisztviselők és magánosok kismennyiségben való kiszolgálására, legfeljebb 5 kiló személyenkénti mennyiségben.

b) A vizsonteladó vevőknek a cukrot a tavalyi fogyasztásnak megfelelően adják el, a lehetőséghez képest 20 százalékos növeléssel.

Minden egyes lerakat csakis a szokott ügyfeleket fogja kiszolgálni.

c) A megyei vizsonteladók részére elsősorban történnek szállítások. A megye részére az első, beérkező szállítmányból 1000 kg.-ot tartalékolnak.

A jövőre nézve, egészen az új gyártási időszakig, tekintve, hogy a megye fogyasztása a teljes igényelt mennyiség 20 százalékát teszi ki, minden beérkezett mennyiségből egyötöd részt a megye részére tartanak fenn és ebből levonják a megyéből érkezett esetleges közvetlen rendeléseket. Itt is tekintetbe veszik a tavalyi fogyasztást, amely 20 százalékkal növelhető.

Az ellenőrző közegeket megbízták a fenti rendelkezések megfelelő ellenőrzésével.

Hangsúlyozzák, hogy a cukor-krisz a termelést illetően nem áll fenn és az átmeneti jellegű nehézségek a szállítási hányosságok következményei. A hozott intézkedések alapján remélhető, hogy néhány nap múlva ismét normális körülmények állnak be.

Letartóztatták Trockij merénylőjének feleségét is

A moszkvai sajtó csak rövid cikkekben foglalkozik a gyilkossággal

Mexikó-City. Leon Trockijt, a száműzetésben élt orosz kommunista vezető, aki Mexikó-Cityben lévő lakásán merénylő áldozata lett, csütörtökön délután eltemették. Előzőleg a holttestet felboncolták és az orvosi vizsgálat adatait a nyomozati ügyiratokhoz csatolták. Trockij csütörtöki temetése csak jelképes volt, mert a holttestet egy egyszerű s minden egyházi segédlet nélkül lefolyt temetési szertartás után visszazsárolták a halottas házba, ahol bealzaszmozva várja, hogy az Egyesült Államokba szállítsák át és ott helyezzék örök nyugalomra.

Mexikó-City. (Evening press.) Silvia Angeloff, Trockij gyilkosának felesége, akit bűnrészesség gyanúja miatt letartóztattak, kijelentette, hogy semmiféle része sincs a gyilkosságban, továbbá,

hogy Franck Jacquest Alfréd és Margareta Rosner juttatták el Trockij házába. Silvia Angeloff elmondotta, hogy Franck Jacques-al Párisban ismerkedett meg. Később megudta, hogy nős, de különváltan él feleségétől. Megállapodtak, hogy válása után megesküsznek és Párisból Brüsszelbe utaztak, ahol házasságra léptek, noha Jacques még nem vált el első feleségétől. Röviddel rá az Egyesült Államokba, innen pedig Mexikóba utaztak.

Moszkva. A moszkvai sajtó Trockij halálával igen rövid cikkben foglalkozik. A Pravda megállapítja, hogy az elhunyt nemzetközi kém és a munkásosztály és a boisevista párt eljensege volt, aki árujának és jellemgyenge kétségességének vált áldozatává.

FORUM város is nagy filmeket játszik.

Ma szenzációs kettős műsor!

I. Szalmaözvegy

II. Indián eskü

GINGER ROGERS és DAVID NIVEN-el.

Shirley Temple és Randolph Scott-al

467. számú UFA hirdető — Előadások: 3, 5, 7, 15, 9, 30. — 11.30-kor matiné olcsó helyekkel.

ARADI KOZLONY

Címfő: László Burgonyai: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj... 840 lei || Negyedéves 210 lei
Hónap... 420 lei || Egy hónapra 70 leiAz Aradi Atlétikai Club
40 éves története

A jövő hét elején izléses, szép kivitelű, vas-kos könyv hagyja el az aradi „Vasárnap” nyomdáját. A könyv: az Aradi Atlétikai Club 40 esztendő története, a közönség nagyrésze előtt már ismert, hiszen a rendkívül népszerű aradi egyesületnek történetét az Aradi Közlöny cikksorozatban közölte. Már is hatalmas érdeklődés nyilvánul meg az Aradi Atlétikai Club kiadásában megjelenő, Nagy Imre színes és szakavatott tollával megírt klubtörténet iránt, mert a sportnak és klubtörténetnek egy olyan hőskorát eleveníti meg, amikor valóban a sportért, az egyesület színeit és becsületéért küzdöttek az atléták, a labdarúgók, a teniszsport és a többi ágak bajnokai. A fanatikus klubszeretet nem ismert anvagi előnyöket, nem ismert fáradtságot csupán egyet vésett szívébe mindenkinek, aki az AAC dicsőséges sárga-fehér mezét öltötte magára: izig-vérig sportembernek kell lennie, szeretnie kell egyesületét és dicsőséget kell szereznie számára.

Ezt a sikereken gazdag negyven esztendő örökölte meg rendkívül érdekes leírás keretében Nagy Imre, a lelkes AAC gárda az egyesület tisztelői, az igaz sport kedvelői számára... Felejthetetlen nevek, felejthetetlen versenyek, idénvek és évek sorakoznak fel a könyv oldalain színesen, elevenen úgy, ahogyan ezeket csak olyan ember tudja vetíteni elének, aki maga is tényleges részese ezeknek a klubtörténelmi emlékeknek.

Nagy Imre igazgató több, mint két évtizede vezetőségi tagja az atléta egyesületnek, jobban-rosszabban kitarított mellettük és akkor, amikor a gondok súlyos terheket jelentettek az AAC számára, ő is ott volt, hogy szaktudásával és fáradhatatlan agilitásával tulsegitse egyesületét a bajokon, enyhítsa a gondokat. Nagy Imrének és az AAC lelkes vezetőségi gárdájának sikerült átsegíteni az AAC-ot a pillanatnyi nehézségeken, azóta is virágzó, pompás egyesület otthona a híres, még a határokon túl is elismert AAC sporttelep...

Egy választmányi ülésen vetődött fel annak ötlete, hogy az AAC történetét össze kell állítani, meg kell írni. Így született meg ez a terjedelmes, számtalan érdekes fényképfelvételekkel tartalmazó könyv. Nagy Imre valóban páratlanul nehéz, nagy munkát végzett. Teljes két esztendőt vett igénybe a könyv megírására, mert az adatokat a klub irattárából, régi lapokból, régi levelekből és sportévkönyvekből kellett összegyűjteni. A nagy munka elkészítéséhez segítségükkel hozzájárultak Holló István, dr. Korányi Barna, Schwellengraeber Kálmán és Foeder Zoltán. A rendkívül érdekes könyvet Palágyi Jenő dr., az AAC elnökének sorai vezették be.

— **SZEPTEMBER 9-ÉN KEZDŐDIK MEG A TANÍTÁS A KÖZÉPISKOLÁKBAN.** Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi miniszter rendelete értelmében a középiskolákban a tanítás az egész ország területén szeptember 9-én reggel megkezdődik. Ahol esetleg az iskolaépületek katonai célokra vannak igénybevéve, kivételesen tíz nappal később kezdődhetnek meg az előadások.

— **Átutazott Aradon a nemzetgazdasági és pénzügyminiszter.** Szombat délelőtt a Bucuresti felől jövő menetrendszerű nemzetközi gyorsvonathoz csatolt szalonkocsin Aradra érkezett Leon Gheorghe nemzetgazdasági és pénzügyminiszter, aki Aradon keresztül a lipcsei mintavásárra utazik. Az aradi pályaudvaron Reou Jile dr. vezérfelügyelő fogadta a minisztert, aki néhány perces tartózkodás után folytatta útját Lipcse felé.

— **Feloszlatták Luxemburgban a politikai pártokat.** Luxemburg. (Rador.) A luxemburgi polgári hatóságok rendeletet adtak ki, amellyel valamennyi politikai pártot feloszlattak. Minden olyan megnyilvánulást, amely a feloszlátott pártok helyére új pártok alakítását célozná, a legszigorubbán megbüntetik.

— **A portlandcement hivatalos ára.** Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium a portlandcement árárt az egész országra szóló érvénnyel 15 ezer 600 leiben szabta meg vagononként. Ez loco feladóállomás, csomagolás, adók és illetékek nélkül értendő.

— **Angol bombák belga áldozatait temették** Brüsszelben. Brüsszel, Szombaton temették el ünnepélyes külsőségek között azt a nyolc polgári személyt, akik az angol bombavető repülőgépek támadásának estek áldozatul. A belga sajtó a nagyvárnyú temetéssel kapcsolatban megállapítja, hogy az angolok eme legújabb tette semmivel sem menthető.

— **LÖGYAKORLAT VOLT ÉLES TÖLTÉSSEL AZ ARADI LÖVŐLÉBEN.** Péntekről szombatra virradó éjszaka az aradi lövőlében lögyakorlatokat tartottak. Az illetékes hatóságok a lögyakorlatok megtartásának időpontját már napokkal ezelőtt a saltó utján, valamint kiadósítás által közölték a nyilvánossággal.

— **Elmezavarral szanatóriumba szállították Tardieut.** Vichyből jelentik: Tardieu volt minisztert súlyos elmezavarral szanatóriumba szállították. Tardieu már évek óta visszavonult a politikától és csak mint közíró vett részt a francia közéletben.

Blénessy Béla tornatanár megnyitotta tanfolyamait

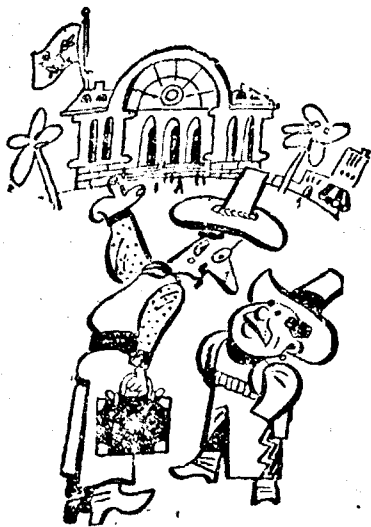
Blénessy Béla, az aradi katolikus gimnázium népszerű tornatanára a közeljövőben ismét megnyitja tornatanfolyamait a Mocioni-ucca 14. szám alatti, korszerűen berendezett tornateremben. Blénessy Béla szakértelme biztosítja arra nézve, hogy az idej tornatanfolyamok épp oly látogatottak lesznek, mint az eddigiek és a gyermekek, valamint felnőttek részére megtartandó külön tornaórákon kívül az esti órákban a napközben eloglalt tisztviselők részére külön tanfolyamot tart. Beiratkozások a helyszínen eszközölhetők.

— **Meghalt a toledói érsek.** Toledó. (Radio-press.) Goma y Tomas, toledói érsek, Spanyolország primása hosszas szenvedés után, 71 esztendő korában elhunyt.

— **A sebesült Noell tábornokot Franciaországba szállították.** Lyon. (Rador.) A Németországból hazaszállított súlyos sebesütek első szállítmánya Svájcban át megérkezett Lyonba. Nyolcvankét súlyosan sebesült katona érkezett, köztük Noell tábornok.

— **Dr. KERÉKES hazaérkezett és rendezett ismét megkezdte Mocioni-ucca 34-36 szám alatt.** Új telefonszám: 22-94.

Amerika

— Csak egyetlen egy mód van arra, hogy 16versenyt nyerjen.

— Melyik?

Itt az őszi és téli cikkek beszerzésének ideje

A beszerzendő cikkek közül külön ki kell emelni a nélkülözhetetlen ruházati cikkeket. A népszerű Motiu divatruház, mint már legutóbb is közöltük, már jóelőre gondoskodott az őszi és téli anyagok beszerzéséről, hogy a szezon idejében módjában álljon a legmérsékeltőbb árakon árusítani. A dusan felhalmozott cikkek közül a düftin, selyem és egyéb barchendek, tenisz-, pizsama- és baby-flanelek iránt mutatkozik nagy érdeklődés, ami a feltűnő olcsó áraknak tudható be, de a vásárlási kedvet a korai ősz beállta is előmozdította.

Magyar szülők figyelmébe!

Ezkezdés a katolikus főgimnáziumban

A kat. főgimnázium az 1940-41. tanév évkezdő munkálatait a következő sorrendben bonyolítja le:

Javító vizsgálatok szept. 2-án. A vizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll, a vizsgára való hocsátástatást kérvényezni nem kell. Az I. oszt. írlvéletli vizsgálat szept. 3-án lesznek. E vizsgán csak azok jelenhetnek meg, akik kérvényüket előző nap délig beadták. Az V. oszt. írlvéletli vizsgálat szept. 6-án lesznek. Az év végén átment vagy ismétlésre bukkott összes tanuló beiratkozása szeptember 4. és 5-én. A javítóok beiratkozása szeptember 6-án, beiratkozás az I. osztályba szeptember 7-én. A munka minden nap reggel 8 órakor kezdődik, a beiratások 8-tól 12-ig tartanak. A beiratkozásnál a következő iratok adandók be: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. keresztlevél, 3. állampolgársági bizonyítvány-másolat, 4. iskolai bizonyítvány és 5. utrafitási bizonyítvány. Veni Sancte szeptember 8-án háromnegyed 9 órakor, Szeptember 9-én megkezdődnek az előadások. Mivel az intézetnek ez évben még nincs internátusa, kérik azokat a családokat, melyek vidéki tanulóikat hajlandók magukhoz venni, szíveskedjenek lakcímüket a foglalkozás és az igények megjelölésével egy cédulán az intézetben leadni. Az igazgatóság

Aradi róm. kath. leánygimnázium

Az aradi róm. kat. magyar leánygimnáziumban a javító és I. oszt. felvételi vizsgák szeptember hó 2-án reggel 8 órakor lesznek. A beiratások (9-12 óra között), ha addig más rendelet nem jön, 3-án reggel kezdődnek a második, harmadik és negyedik osztályok számára, az első osztályban csak hetedikén. Szükséges iratok: 1. születési anyakönyvi kivonat (extrasul stárlt cívile), 2. keresztlevél (act de boze), 3. az apa állampolgársági bizonyítványának (certificat de nationalitate) másolata, 4. a IV. elemi oszt. bizonyítvány (adeverinta) és 5. utrafitási bizonyítvány.

Róm. kath. magyar tanonciskola

Az aradi róm. kat. magyar tanvelvői tanonciskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a javítóvizsgák szeptember hó 5-én, csütörtökön délután 3 órakor kezdődnek. Nyomatékosan felhívjuk minden érdekelte tanonc figyelmét arra, hogy a jelzeti időben az intézet igazgatóságánál följelenteni teletkezzék, mert a vizsgáról való elmaradás az egész tanév elvesztését vonja maga után. A vizsgát későbbi időpontban nem lehet jelelni. A vizsga díjtalan.

Az 1940-41-i tanévben az intézetben már mind a három osztály megnyitlik. A beiratkozások hétköznapon, szeptember 2-ától 15-ig, délelőtt 10-12 óra között az intézet irodájában lesznek. Szeptember 15-én a beiratások lezárulnak. Azután csak oly tanoncok iratkozhatnak be, akik szeptember 15-e után kötötték meg szerződésüket. A beiratkozáshoz szükséges okmányok: tanoncszerződés, állampolgársági bizonyítvány (vagy másolat), születési bizonyítvány és iskolai bizonyítvány. (régi növendékeknek a tanonckarnet). A tanévi évi 250 lei, ami a beiratásnál egyszerre fizetendő be. Az igazgatóság.

Róm. kath. elemi fiúiskola

Az aradi róm. kat. magyar elemi fiúiskola igazgatósága az érdekelte szülők tudomására hozza, hogy az I. osztályosok felvételi vizsgálatát augusztus hó 26-tól 31-ig eszközöl. A többi hat osztályba szeptember 2-ától 5-éig lehet iratkozni. Hivatalos órák délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig. A beiratkozók születési anyakönyvi kivonatát hozzanak magukkal.

A róm. kath. magyar elemi leányiskola

Az aradi róm. kat. magyar óvodába felvesztlik minden magyar fiú- és leánygyermeket, valláskülönbség nélkül. Kivánatos előjegyzéseket minél hamarabb eszközölni. Máskülömben a beiratások szeptember 2-án kezdődnek. Az aradi róm. kat. magyar elemi leányiskolában, ha egyéb rendelet meg nem másítja, szeptember 2-án kezdődnek a beiratások. Egyébként folynak az előjegyzések. A beiratások a délelőtti folyamán 9 és 12 között eszközöndők.

— **Eltemették Olariu Iustin volt ipartestületi elnököt.** Szombat délután öt órakor nagy részvét mellett kísérték ki utolsó útjára Olariu Iustin egykori ipartestületi elnököt. A gyászoló rokonság gon és ismerősökön kívül testületileg képviseltette magát az aradi Munkakamara, továbbá Arad iparossága, Reinhart Gyula elnök vezetésével.

II. Carol király az országörparancsnokok között

Bucuresti. Öfelsége II. Carol király ma látogatást tett a brazdai országörparancsnokképző táborban, ahol Sidorovici őrnagy, Toni nemzetnevelésügyi államtitkár, Soimescu tanácsos és más vezetőériak fogadták az uralkodót. Georgescu őrnagy üdvözölte a királyt és beszéde után az uralkodó elvonult 800 cserkészparancsnok arcéle előtt, majd a cserkészparancsnokok sport- és országörtevékenységi mutatóanyagokat végeztek. Délben diszülés volt. Délután az uralkodó a predeali országörleányok táborát látogatta meg, ahol Viorica Letita üdvözölte a királyt.

Az üdvözlésekre II. Carol király a következő szavakkal válaszolt:

— A szavak nem elegendők annak a köszönetnek és hálának kifejezésére, amelyet érek, ha közöttetek vagyok. Örömmel jövök köz-zetek és lélekben megerősödve távozom, mert valóságos üdülés ez számomra, ha a ti bátorító és lelki erőtl duzzadó személyeteket látom. Köszönöm nektek odaadó hódolatotokat. Eljen az Országörség, az Uristen áldjon meg benneteket.

Öfelsége hatalmas óváció közepette távozott a táborból.

— Hivatalos helyeshítés a péntek reggeli repülőszerecsenéséggel kapcsolatosan. Bucuresti. Hivatalosan jelenik: A Risculita melletti repülőszerecsenéséggel kapcsolatos vizsgálat utólagosan megállapította, hogy Horia Oprescu és Helmuth Buntel nem haltak meg, viszont Dimitrie Zaharescu hírlapíró kiszervenedett.

— ELMARAD A VÉNDIAK-TALÁLKOZÓ. Az augusztus 25-én délelőtt 10 órára kiüzött Véndiak-találkozó amelyet a Lidó-étteremben tartottak volna meg, közbejött akadályok miatt elmarad.

— A nagyszebeni szászok zászlóhasználati joga. Az Arader Zeitung legutóbbi számának jelentése szerint Fritz Keschmann, a nagyszebeni németiség vezetője közleményt bocsátott ki, amelyben felhívja a nagyszebeni szászok figyelmét arra, hogy az illetékes hatóságok engedélyének alapján a nagyszebeni mintavásár tartama alatt a házakra és üzletekre a román nemzetiszínű és a szász zászló mellett, a horogkeresztes zászló is kifüggeszthető. Erre való tekintettel felhívja a nagyszebeni szászokat, hogy a mintavásár tartama alatt tüzzék ki a horogkeresztes lobogót.

— A magyar nemzeti tenisz-bajnokság szombati versenynapján a következő fontosabb eredmények adódtak: Férfi egyes: Ashóth—Szentnéteri 6:0, 3:6, 6:2, 6:4. Ashóth—Macskási 6:0, 6:1, 8:6. Női egyes: (elődöntők): Körnőczy—Flórián 1:6, 6:4, 6:3. Somogyi—Jussits 6:3, 4:6, 6:3.

— Veszedelmes viharok Szlovéniában. Belgrád, Szlovéniában az elmúlt napok viharosak voltak. Nagy esőzéseken kívül számos helyen hóviharok is voltak. 2 személy a viharban eltűnt.

Pilisiné Böhm Elly

aranyéremmel kitüntetett vizsgázott kozmetikusnő kozmetikai műtermét

Piata Avram Iancu 18 szám

alá, I. emelet helyezte. (Bárony-ház) Tel.: 11-78

— Patkós Györgyöt a budapesti Belvárosi Színház igazgatóját a Magyar Színházakara ki-zárta tagjai közül. Budapest. A magyarországi zsidótörvény következtében a budapesti Belvárosi Színház már a tavalyi szezonban teljesen keresztény vezetés alá került. A színházkamara ajánlatára a színház igazgatójává Patkós Györgyöt nevezték ki. A keresztény tőkével és jelentős állami támogatással működő színház kitünően ment. Ennek ellenére Patkós a színházat más érdekeltségnek átadta, mozi céljaira. Az eset nyomán Patkós ellen fegyelmi feljelentést tettek a Színházkamarához, amelynek válsztmánya Patkós Györgyöt szerdán törölte a tagjai sorából. Patkós esetét érdekesség gyanánt két hónap óta tárgyalja a pesti művészvilág, amely a történet csattanóját a legnagyobb izgalommal szenzációként vette tudomásul.

Mar 100 leiert is igen szép paplant készít
Glück, Str. Baritiu 8.
(Hönig harangöntöde mellett)

— Házasság. Pasztercsák Mária és Korbita József házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

König Rudolf és Wolf Boriska mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Német nyelvoktatás jól bevált módszerrel

kezdők és haladók részére. — Cimeket a kiadóba kérek.

— A HARMADIK ÉS NEGYEDIK KERÜLETBEN LAKÓ HÁZTARTÁSBELI ALKALMAZOTTIAK CELEDKÖNYVEINEK LATTAMOZÁSA. Az aradi rendőrség cseléügyi osztálya közli az érdekeltekkel, hogy augusztus 26-tól, hétfőtől, augusztus 31-ig szombatiig, a harmadik és negyedik kerületben levő háztartásbell alkalmazottak könyveit látta mozzák.

— Halálozás. Sturm Károly nyomdász, pénteken reggel hosszas szenvedés után 56 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a felsőtemető halottasházából, amelyen az aradi nyomdászok testületileg jelennek meg.

OLCSÓN és jól vásárol **tűzifát**
Aufricht *talolepen*, Str. DIM. RAICU 15.
Telefon: 10-69

— Beszarábiai repatriáltak visszatérése Romániába. Bucuresti. Az ungheni-i határállomáson ma újabb 219 repatriált, közöttük 88 katona tért vissza Beszarábiából.

ATLASZ IBI

bucuresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusnő

kozmetikai intézete
megnyílt, Arad, str. I. Vulcan 15. I. em.

a Therapia szanatóriummal szemben. Rendel délelőtt 9—1 óráig, délután fél 4—7 óráig. Kezelések a legmodernebb módszer szerint.

— A RENDKIVÜLI UJSÁG közli t. előzetővel hogy katonai összpontosítás folytán a lap legközelebbi száma a jövő héten jelenik meg.

Iskolai hírek

Az ujaradi állami gimnázium román nyelvű tagozatának első osztályába a felvételi vizsgákat a folyó tanévre szeptember hó 2-ikán és 3-ikán tartják meg. Előjegyzések és beiratkozások naponta délelőtt 8 és 12 óra között, az iskola titkári hivatalában eszközölhetők.

A „Moise Nicoara“ liceum igazgatósága a következőkben közli az új iskolaév beiratkozási sorrendjét és a pótvizsgák időpontjait:

A II, IV, VI, VII. és érettségi osztályba az átment és az ismétlésre bukott tanulók beiratkozása augusztus 26—31. között történik. A nyilvános és magántanulók javítóvizsgáit szeptember 2-án és 3-án tartják meg, reggel 8 órai kezdettel. Az első osztályba való felvételi vizsga szeptember 3-án, reggel nyolc órakor lesz. (Az idevonatkozó beiratási kérvényeket augusztus 26-ika és 31-ike között kell beadni.) Az első osztályos tanulók beiratkozása szeptember negyedikén, délelőtt 9-től 12-ig történik. A pótvizsgát tett növendékek beiratkozása szeptember 5-én, és 6-án, délelőtt 9 és 12 óra között lesz. Az ötödik osztályba való felvételi vizsgát szeptember hatodikán tartják meg, a kérvényeket szeptember ötödikén estig be kell adni. Az ötödik osztály számára a beiratkozás szeptember 9-én lesz, délelőtt kilenc órától. A magánvizsgák augusztus 30-án kezdődnek, reggel 8 órától. A vizsgáit augusztus 26. és 29. között kell kiegyenlíteni. Magántanulók beiratkozása október elsőjétől október 31-ig tart. Az iskolaév megnyitása szeptember 9-én, reggel nyolc órakor lesz. Az igazgatóság.

Az aradi fiu kereskedelmi liceum igazgatósága értesíti a szülőket, hogy a beiratkozások f-hó 26-án kezdődnek. Az első osztály felvételi vizsgát szeptember 2-án, az V. oszt. felvételeit pedig szeptember 6-án tartják meg. Az előadások szeptember 9-én kezdődnek. A szülők anyagi gondjainak megkönnyítésére az iskola internátust létesített, ahol a növendékek a legköndosabb felügyelet mellett, kitünő nevelésben részesülnek. Az internátusba bármely középiskolába járó tanulót felvesznek.

Felhívás!

Hírlapi közleményekből az aradi és aradmegyei magyar közönségnek alkalmá lehetett tudomást szerezni arról a mozgalomról, mely hivatva van a vidéki szegény magyar társadalomnak szellemi kiválóságokkal mezdött fiatal előtt a tudományos érvényesülés utját megnyitni. Szervezetünk e tanulókat magyar internátusban szeretne volna elhelyezni, de mivel annak megnyitása elé idén leküzdhetetlen akadályok gördültek, arra kéri az aradi magyar családokat hogy elhelyezésük érdekében segítő-jobbot nyultsanak. Aki- nek módjukban van feletük gondos étenőrzést, szerető figyelmét gyakorolni, akik meleg otthont tudnának biztosítani és hajlandók a magyar jövőért ilyen nagyobb áldozatokat hozni, vagy legalább is az ellátási díjat szerényebb összegben állapíthatják meg, avagy érdek-lődésük egyéb látható jelével képesek e tanulók sor-sát irázítani jelentsek azt szóval, vagy levél útján szervezetünk irodájában még e hét folyamán. Az illető iskolaigazgatóságok jelentéseiből kitünik, hogy az iskolaigazgatóságok egyikét másikát csodálatra-méltó tudásvágy sarkalja. Azoknak, akiknek gyerme- kére ezek ösztönző hatással lehetnének, e fiuk felka- rolásá különösen ajánljuk.

Arad, 1940. augusztus 24-én.

Dr. PALÁGYI IENÓ,
a Romániai Magyar Népközös-
ség aradi szervezetének
elnöke.

— ÁLLAMCSINY-KISÉRLET ELŐZTE MEG AZ ARGENTIN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK LEMONDÁSÁT. Buenos Aires, Ortiz argentin köztársasági elnök, mint ismeretes, lemondott llsztségéről. A lemondást meg-előzően az argentin hadsereg főbb tábornoka állam-csinyt akart megkísérelni. A hadügyminiszter rende-le, tere az összes miniszteriumokat és fontosabb közin-tézményeket katonaság szállta meg, hogy az esetleges megmozdulásnak elejét vegyék.

A HATSCHÉK ügynökség 16-95
u. telefonszáma:

— Iparos-alapítvány. Olariu Iustin elhalálo-zása alkalmával az „Ipar és Kereskedelem“ Ta- karék és Hitelszövetkezet igazgatósága elhunyt alnőke emlékének a megörökítésére 1000 lei alapítványt tett az Iparos Otthon Aggmenházá-nál. Ugyanezen célra 1000 leit adományozott az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Egyesülete is, amely egyesületnek az elhunyt alapítása óta elnöke volt.

Aradi házát

ki hajlandó elcsereini zslivölgyi jó jövedel- met biztosító 1 millió 200 ezer lei értékű házsal. Cim a kiadóhivatásban. 3448

— Rekvium. Megboldogult dr. Rosenberg Sándor főrabbin elhalálozásának évfordulója alkalmából folyó hó 25-én, vasárnap este negyed 8 órakor a zsidó templomban rekvium lesz, amelyre a megdicsőült tisztelő híveit meghívjuk. Az előjáróság.

WOLF BORISKA vizsgázott kozmetikusnő
STRADA EMINESCU 13. SZAM

— Lezuhant amerikai repülőgép. Newyork. Egy amerikai bombavető repülőgép Difer vá-rosa mellett lezuhant. Kilenc főnyi személyzete életét vesztette.

— Utak indult Jugoszláviából a második munkás-szállítvány. Belgrád. Péntek este kü-lönvonat indult Németországba, amely 550 mun-kást vitt a birodalomba a második munkásszál- lítvány. 500 munkással, szerdán indul.

ASTRA-mozgó (Pécska)

Ma, minden idők legnagyobb szen ációja, a
norvégiai, hollandiai, belgiumi
és a franciaországi villámháboru
Egy telejthetetlen émeny 3000 méter hosszúságban
Előadások: 5, 7 és 9 órakor

INSPEKCIOS GYOGYSZERTARAK:
VASÁRNAP:

VOITEK gyógyszer-tár. Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár. Piata Mihai Viteazu
BERNATH gyógyszer-tár. állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár. Saguna-ut.
HÉTFŐ:

ANGEL gyógyszerész. Piata Catedrala 16.
OMESCU gyógyszer-tár. Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszer-tár. Strada Mără-
sesti 68

Teleki Mihály magyar földművelésügyi miniszter megkoszoruzta Hindenburg sírját Tannenbergben

Berlinből jelentik: Teleki Mihály gróf magyar földművelésügyi miniszter Darré német birodalmi miniszter és a német közéleti miniszterium több tisztviselőjének a kíséretében szerdán Tannenbergbe utazott ahol megkoszoruzta Hindenburg sírját. Délután a német és magyar kísérettel együtt ötórás sétahatározást tett a Mazuri tavon, majd Jagerhoheba utazott, ahol az éjszakát töltötte.

Csütörtökön Teleki Mihály a trakkaneni méntelenet látogatta meg, amelynek fő-istálló-mestere üdvözölte a minisztert. A kétszáz éves

méntelen megtekintése nagy örömet szerzett a magyar földművelésügyi miniszternek. A méntelenben több magyar földön nevelkedett tenyészállatot is látott. Majd vadászlovaglás következett. Ehéd után pedig Teleki Mihály Königsbergbe tért, ahol Kocht körzetvezető adott tiszteletére vacsorát. Kocht üdvözetére válaszolva Teleki Mihály a Keletporoszországi és Magyarországi közötti sok hasonlóságról beszélt. A körzetvezető látogatásának emlékére, Königsbergi borosivárból készült tiz dobozzal ajándékozta meg Teleki Mihályt.

SPORT KÖZLÖNY

Elmaradnak a selejtező mérkőzések

Az FC Braila, a Victoria és a Mica került be az A) ligába

Kedden sorsolják ki a bajnokság őszi fordulóját

Bucuresti. A bucaresti-i sportlapok jelentése szerint az A) liga kiegészítésének ügye lezárult. A Franco Romana, a Gloria és a Crisana ugyanis közölték a szövetséggel, hogy nem vesznek részt a selejtezőkön és így az FRFA titkársága hivatalból az A) ligába soroltatta az ellenfeleket, vagyis az FC Brailát, a Victoriát és a Micát. Az A) ligában tehát pillanatnyilag a következő csapatok foglalnak helyet:

Venus, Rapid, Sp. Studentesc, UDR, Unirea Tricolor, Ripensia, Gloria CFR, FC Craiova, FC Braila, Victoria, Universitatea, Muresul, Mica, FC Ploesti.

Azt is elhatározták illetékes szövetségi körök, hogy az A) liga bajnokság tavaszi fordulójának sorsolását kedden, augusztus 27-én este eljuttatják és a bajnokság minden valószínűség szerint már szeptember 1-én meg is kezdődik.

A B) ligás csoportok végleges összetétele csak pénteken válik ismeretessé, amidőn a megüresedett helyekre új csapatokat jelölnek ki. A szövetség ugyanis felhívást intézett a Juventus-hoz, CAMT-hoz, Glóriához, AMTE-hoz és Carpathihoz, amelyben felszólította az egyesületeket, hogy legkésőbb keddig jelentsék be, ha részt kívánnak venni a B) liga bajnokságában. Miután ezek a csapatok aligha indulnak a B) ligáért folyó küzdelemben, helyeikre más csapatokat fog a szövetség beosztani. A B) divízióban a küzdelmek előreláthatólag csak szeptember 8-án kezdődnek.

Az elhatározást illetékes szövetségi körök, hogy az A) liga bajnokság tavaszi fordulójának sorsolását kedden, augusztus 27-én este eljuttatják és a bajnokság minden valószínűség szerint már szeptember 1-én meg is kezdődik.

Két bajnokságot nyert Rafael Eva, az AAC hölgyuszója a nemzeti uszóbajnokság első napján

Az ILSA nyerte a gyorsváltót

Bucuresti. A nemzeti uszóbajnoki verseny pénteken vette kezdetét Bucurestiben és az első napi küzdelmek jelentős sikert hoztak Arad uszósportja számára. Rafael Eva a többszörös országos bajnok hírnevéhez méltóan szerepet és pompás formában megvédte bajnokságát: úgy az 50, mint a 100 méteres hölgy-gyorsúszásban legyőzte ellenfeleit. Az első napi eredmények a következők:

100 m. gyors: 1. Bohunitzky (ILSA) 1 p. 05.2 mp. 2. Bekés (MSE) 1 p. 06.8 mp. 3. Recher (ILSA) 1 p. 07 mp. 50 m. hölgy gyors: 1. Rafael Eva (AAC) 36.1 mp. 2. Wagner Hédi (Armin) 38.5. 3. Tamás (MSE) 40 mp. 100 m. hölgy gyors: 1. Rafael Eva (AAC) 1 p. 26.2 mp. 2. Tamás MSE 1 p. 31.8. 3. Hédi Wagner (Armin) 1 p. 35.2 mp. 100 m. hát: 1. Aranyossy MSE 1 p. 19.6 mp. 2. Eminger (Metropolis) 1 p. 20.2 mp. 3. Veres MSE 1 p. 25.1 mp. 200 m. hölgy melúszás: 1. Trebal (Armin) 3 p. 34.7 mp. 2. Periahi MSE 3 p. 38.2 mp. 3. Schlosser (Armin) 3 p. 44.4 mp. 4x200 m. váltó: 1. ILSA (Bohunitzky Pülök Recher, Várad) 10 p. 58.2 mp. 2. MSE 11 p. 14.7 mp. 3. Universitatea 12 p. 41.5 mp.

Vízipólo: CFR Bucuresti—MSE 8:1 (3:0). ILSA—Universitatea 4:3 (2:1).

Vasárnap bonyolítják le az AAC old-boys teniszversenyének döntőt

Az atléták nagyszabású oldboys-teniszversenyén a férfi egyes versenyszámból az elmult vasárnap elmaradt elődöntőt és döntőt vasárnap bonyolítják le. Mint ismeretes az egyik elődöntőt Craznic dr. nyerte Vámos ellen és így Craznic dr. a döntő egyik résztvevője. A másik elődöntőt Fehér AKE és Pataky AAC bonyolítják le és ez a mérkőzés reggel 9 órakor veszi kezdetét az AAC-pályán, míg az elődöntő győztese délután 5 órakor mérkőzik a döntőben Craznic dr.-al.

O AAC—AMTE ifjúsági bajnoki mérkőzés az AAC-pályán. Vasárnap délután negyed négy órai kezdettel a két ifjúsági csapat bajnoki mérkőzést bonyolít le az AAC sporttelepen.

O A Szablóczky vándordíjas-mérkőzések műsora. A vasárnapi oldboys-bajnoki mérkőzések a következő időrendi beosztás szerint kerülnek lebonyolításra: 9.15 órakor: Birók—Gloria. 17.15 órakor: Crisana—AAC. 18.30 órakor: ATE—Unirea.

*Ugyis az aradi bíróság...
Kétségbe!*

Az aradi bíróság értesíti tagjait, hogy augusztus 27-én, kedd este tartja ez idényben első ülését a Gloria sporttelepen lévő helyiségében.

Budapesten városközi kerékpáros versenyt bonyolítottak le, melynek során Budapest válogatott kerékpárosai 32:14 arányban győzték le a bécsiéket.

Eorásban, Lidman svéd gátfutóbainak 14.8 mp.-es időt ért el 110 méteres gátfutásban, ami a legjobb idej európai eredmény. A török Faik ugyan 14.7 mp.-et futott, de — Ankarában.

A Sport és Kritika

Hétjón már ismét megjelenik és részletes beszámolót nyújt az összes vasárnapi sporteseményekről, úgy bel- mint külföldi viszonylatban. A népszerű sportszaklap minden elárulatóhelyen kapható.

O Részletes bírótalálkozás. A bírótalálkozás kiemelte a vasárnapi mérkőzések játékvezetőit és ezek a következők: Gloria-pálya: 14.30 órakor: Crisana CFR—Astra, bíró Burdan, határbíró Reinhardt, AAC-pálya: 9.15 órakor: Birók—Gloria oldboys, bíró Adamovici, 17.15 órakor: Crisana CFR oldboys—AAC oldboys, bíró Vogel, 18.30 órakor: ATE oldboys—Unirea oldboys, bíró Karlóch.

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdők városában viszik szakapja egészségét, életkedvét.

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°—74° C), 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vízumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságnál, Budapest, V., Vigadó-tér 3 sz.

KOZMETIKA

Dr. Antal Györgyné
kozmetikai tanácsa
(Str. Goldis 14.)

Talán semmilyen téren nem hall az ember annyira naiv és hozzá nem értésről tanuskodó megjegyzést, mint amikor arcmassageról beszélnek az emberek. Lépten-nyomon hajlani — hogy semmitsem használ az arcnak, sőt, hogy még éppen árt is, mert kinyulik tőle a bőr, etc. Persze, ha az ember magyarázatot kér ezekre az állításokra, választ nem igen kap. Mert erre magyarázatot adni nem is lehet, egy igen egyszerű oknál fogva — mert nem igaz. A massage által kitágulnak az erek, tehát vérbőséget idéz elő, ezáltal jobb az izmok vérellátása, ami nagymértékben erősíti és felrészíti azokat, rugalmasságukat fokozza. De a bőrnek is használ a massage. Jobban kiürülnek a pórusok, a nyomás következtében eltávozik belőlük a por, piszok, faggyú és így nem állja semmi útját a pórusok összehúzódásának. Természetes, hogy az erős, ruganyos izmok fölötti bőr ráncjai is kismulnak. Nem lehet eleget hangsúlyozni az arc-massage fontos voltát, ami ma már a komoly orvosi tudomány által is elfogadott gyógyítóeszköz. Hogy ez csak a szakszerűen végzett massage-re vonatkozik, gondolom, nem szorul magyarázatra. Hogy a massage milyen időközönként történjen, azt mindenkor az egyéni kör, továbbá az izmok és bőr állapota határozzák meg. Különösen idősebb korban lehet szép eredményeket elérni massageval, amit még fokozni lehet, egyidejűleg alkalmazott belső hormon kezeléssel. Bártran mondhatjuk má már tehát, hogy önhibáján kívül egy nőnek sem kell idő előtt megöregednie.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik drága jó férjemnek, édes jó apáknak temetésén résztvettek, sírjára koszorút és csokrot helyeztek, nagy fájdalomunkban velünk éreztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk. A gyászoló

DAMIAN-CSALAD.

A belga arcvonalon teljesített szolgálatot Szántó László dr. aradi származású orvos

Megnyugtató értesítések érkeztek az Aradon élő szülőkhöz arról, hogy Szántó László dr. leszerelt és ismét a Páris melletti Oudan-ban folytatja orvosi gyakorlatát

Annak a háborúnak, amely Európa nyugatán, a belga és francia harcmezőkön és városokban a nyugati nemzetek között tombolt, bár első pillanatokban szinte hihetetlennek hangzik: számos aradi résztvevő is volt. Aradról elszármazott férfiak, leányok, egész családok álltak át a modern háború borzalmaival, amelyeket a nyugati államok lakossága elszemvedett.

A háború utáni években udvalövök számos aradi fiatalember és leány végezte Franciaországban tanulmányait. Ezek tanulmányaik befejezése után Franciaországban kenyeret találtak, később megkapták a francia állampolgárságot, családot alapítottak és a franciák életét éltek. Így történt azután hogy szeptember elsején, a háború kitörésekor a bevonuló francia katonák között néhány aradi is volt. Ott küzdöttek ezek a francia arcvonal különböző pontjain, résztvettek a katasztrófiális visszavonulásban, családtagjaik a menekülők szomorú sorsát osztották, his a tömegben eivesztő szereplők voltak a nagy tömegragédnak, akiknek holtilétéről, sorsának alakulásáról most, elkésve érkeznek hírek az aggódó aradi hozzátartozókhoz.

A közelmúltban számolt be az Aradi Közlöny, hogy az Aradról elszármazott fiatal, tehetséges grafikus: Szömörkényi Károly — a szülőkhöz érkezett értesítés szerint — hadifogságba került. Most egy másik aradiról, dr. Szántó László orvostól érkezett hír a szülői házba.

Szántó László dr. fia Szántó Lajos általánosan ismert és köztisztelt álló nyugalmazott igazgatótanácsnok és már eszendőké óta Franciaországban élt. Egyetemi tanulmányait Franciaországban végezte, ott nősült meg és Oudan francia városban telepedett le. Hat évvel ezelőtt, 1934. februárjában egy ízben már megemlékezett róla az Aradi Közlöny. Akkoriban forradalmi megmozdulások voltak Párisban, 1934. február 6-án a tömeg az akkori Daladier-kormány ellen fordult és megostromolta a képviselőházat. Szántó László dr., akkoriban mint orvosnövendék működött közre az uccal összeköttetésűk sebesült áldozatainak első segélyben való részesítésében és gyógyításában. A sebesültek egy részét akkor a Rue Royal nagy kórházba szállították és Szántó László dr. ezen kórházak egyikében kapott beosztást. A nagy párisi lapok valamint az ABC című tekintélyes színes újság első oldalakon közölték annak idején a fiatal orvos képességét első segélyben részesítő sebesültek.

Mint említettük, orvosi diplomájának megszerzése után Oudan-ban telepedett le és állást vállalt az ottani állami kórházban, egyben azonban kiterjedt magánorvosi gyakorlatot is folytatott. Tekintettel arra, hogy időközben megkapta a francia állampolgárságot, 1939. szeptember elsején, a világháború kitörésekor is hadbavonult és a május nagy német offenzívájának indulásakor a belga arcvonalon teljesített orvosi szolgálatot. Szüleit az utolsó levelei Amiensből kapták tőle. Ez a levél az offenzíva megindulása előtt, május első napjaiban érkezett. Ebben említett tett arról, hogy tudomása szerint felesége és kisfia elmenekült Párisból. Azóta az aggódó szülők semminemű értesítést sem kaptak tőle és semmit sem tudtak arról hogy gyermeküket hova sodorta a háború forgatagja: él-e még, megsebesült-e és ha él, hol tartózkodik?

A szülők a Vörös Kereszt-től remélték segítséget és a német Vörös Kereszt utján kértek felvilágosítást fiuk sorsáról. Mielőtt azonban meg a Vörös Kereszt válasza megérkezhetett volna, váratlanul levelezőlapot kaptak — Oudan-ból. Maga, Szántó László dr. írt szüleinek, akikkel néhány rövid sorban közölte, hogy mindárman — tehát felesége és gyermeke is — visszatértek Oudanba, amely a németek által megszállott területen fekszik.

A levelezőlap — amely tizenkét nap alatt érkezett meg Franciaországból — nyugalmat hozott az aradi házba, hírül adva az aggódó éjszakáinként rémképekkel zaklatott szülőknek, hogy a fiu, aki résztvevő a vér és vas nagy csatájában, megmenekült — él.

Szántó László dr. levelezőlapját követőleg még egy értesítést érkezett Aradra Szántó Lajos igazgatótanácsnokhoz. Ezt a levelet a németországi Stambach-ban adta jól egy ottani orvos aki rendkívül szívélyes hangon levelében örömmel tudtatta, hogy Szántó László dr. régi lakhelyén folytatja orvosi gyakorlatát és felesége, valamint gyermeke is Oudan-ban van. Egyben felhívja a szülők figyelmét arra, hogy teljes bizalommal irjanak fiuk oudan-i címére. Ez az értesítés nyilvánvalóan a német Vörös Kereszt intézkedésére érkezett. A német Vörös Kereszt megbízásából kutat a fel a stambach-i orvos, aki esetleg a párisi környéki megszálló csapásoknál teljesítő szolgálatot. Szántó László dr.-t és ennek a megbízásának alapján érkezett meg most Aradra Szántó Lajos érdeklődésére Németországból a megnyugtató válasz.

nélkül az állatok átteleltetése lehetetlen volna. Egy ilyen verem létesítése legalább háromezer leibe kerül, remélik azonban hogy a helyi téglagyár révén a gazdák olcsón juthatnak a vermek elkészítéséhez szükséges téglához.

Az EMGE zombolyai mozgalma egyébként csak egy része annak a széleskörű céltudatos munkának, amelyet a Bánság egész területén tervbe vett a meglehetősen szegény bánsági magyarság gazdasági megerősítéséhez. Az általános háziiparfejlesztési terv egyes részleteiként Nagyszentmiklóson szőnyegszöveget, Gátalján textiltanfolyamot, Detján kötőjövő és zsákkészítő tanfolyamot határoztak el, ezek az elgondolások azonban még csak kezdeti állapotban vannak, szemben Zombolyával, ahol a háromezer magyar munkás és törpebirtokos család körében megindított oktató és felvilágosító mozgalom már meg is hozta első gyümölcsét.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Korszerű sertésnevelés és expresszhizálás

Ez a címe Csáky Ferenc nemrég megjelent könyvének, amelyben összevont és népszerűbben megírt formában ismerteti annak a sertésnevelési és hizlalási módszernek tudnivalóit, amely gyorsabb és jobban dehezhető teszi a hizlalást és ezzel még nagyobb telítettségre emeli a mai gazdálkodásnak ezt a fontos üzemágát.

Rendszerének lényege az, hogy a sertést olyan takarmányozásban és gondozásban részesítjük amely mellett születésétől kezdve a hizlalás végéig állandóan gyarapodik. Az ugynevezett elfennitartó takarmányon felül — amelyből a gazdának nincsen haszna — állandóan minél nagyobb termelő takarmányadagot ad a növendék és hizsértésének. A takarmánynak ez a része az, amelyből az állat gyorsabban gyarapodik, az ebben fekvő pénzérték kamatozik a gazda hasznára annál magasabb százalékkal, minél nagyobb mennyisége a fenntartó takarmány mennyiségéhez viszonyítva.

Ez a rendszer lehetségessé teszi azt, hogy egy 12 hónapos mangalica kézzel hizott állapotban, 180 kgr. körüli súlyt érjen el. Ezalatt az egész 13 hónap alatt mintegy 750 kgr. abrakra van szükség. Ezzel szemben a régi módszer szerint tartott sertés 24 hónapos korban ér el a 180 kgr. körüli végsúlyt és ezalatt 1000 kgr. körüli abrakot fogyaszt el. A megakartás tehát az expressz módszer javára mintegy 200 kgr. abrak, egy esztendői gondozómunka értéke és a sertésben fekvő forgótőkének félannyi idő alatti visszatérülése, magasabb kamatozással.

De ne gondolja senki, hogy ezt a nagy eredményt egyszerűen azzal érheti el, ha sertésébe az eddig használt abrakokból dupla adagokat gyur bele és egyekben régi szokása szerint tartja sertéséit. Ha így fogja a dologhoz, egész bizonyosan csúfos kudarc volna az eredmény. A sertés korán elzsírosodna, elnehezede csontozata svenge izomzata erőtlene volna. Évszava hamarosan mecsápnanna és az aránytalanul feltett megrokkant állatot felhizozó állapotban kellene levágni.

Hogy ez ne következék ha a gyorsított nevelés és hizálás alatt fel kell használni a takarmányozást, tenyésztést és hizlalási gyakorlat tanácsait, igen sok olyan dologra kell figyelemmel lenni, amikről sok kizsázza de még a nagyobb gazdák egy része sem hallott. Már pedig a mostani nehéz gazdasági viszonyok között csak az tudja megállni a helyét aki az élet versenyében fel tud használni minden olyan eszközt, amely munkája eredményét, sikeresebbé teszi.

Alánljuk gazdaköreinknek és gazdátársainknak, hogy szerezzék be és forgassák szorgalmasan ezt az értékes könyvet. Aradi piacunkban van néhány példány, amely önköltségi áron áll tagjaink rendelkezésére.

FELHÍVÁS!

Az idei év igen kedvezően volt a buzatermesztésre. Megyénk több vidékéről igen rossz termésjelentéseket kapunk. Különösen a mélyebben fekvő földjeiken volt a termés igen alacsony és gyenge minőségű. Sok gazdának nem lesz elegendő saját vetőmagja. Gazdaköreink fontos feladata idejében gondoskodni arról, hogy ezek a gazdák elegendő jófajtaú és egészséges, kielégítő csiraképességű buzavetőmaghoz jussanak. Felhívjuk ezért gazdaköreink vezetését hogy társuljanak minke, sürgősen, e hó végéig mekkora tagjaik vetőmagszükséglete, hogy amennyiben megvele mezőgazdasági kamaránk nem tudna minden igényt kielégíteni mi is meggyünk központunk utján minden lehető, hogy az őszi vetések magszükséglete biztosítva legyen.

3000 zombolyai magyar család gazdasági megerősítésére törekszik az EMGE

A munkáscsaládokat fonóiparra és zsákszövéstől oktatják, a törpebirtokosokat buzatermesztés he yett állattartásra rétegezik át

A közelmúltban megemlékeztünk arról, hogy a zombolyai Bohn-féle cserépgyár leállította üzemét és ennek következtében a gyárban dolgozó mintegy ezeröttszáz, nagyrészt magyar munkás kenyerét vesztette. Az üzembeszűntetés annál súlyosabb kihatású, mert a munkások nagy többsége földetlen ember és megélhetésüket a gyár biztosította. A márcól-holnapra munkanélkülivé vált munkások ügye előtérbe hozta a zombolyai magyar családok nehéz gazdasági helyzetének kérdését és az EMGE bánsági tagozata széleskörű tervet dolgozott ki a kérdés legalább részleges megoldására.

Zombolyán hozzávetőleges becslés szerint, mintegy háromezer magyar család él, közülük azonban alig nyolc-tíz család rendelkezik egy-két holdas földbirtokkal. A többiek kizárólag kétkézi munkával keresik meg a kenyerüket, férfiak, asszonyok egyaránt és legtöbbszörnek a téglagyár nyújtott megélhetést. Jelenleg a mezőgazdasági munka idején, a kenyértelenség vált munkások könnyen elhelyezkedhetnek a környékbeli német gazdáknál, a munkafeltételek azonban rendkívül kedvezőtlenek és nem biztosítják a téli idején való megélhetést. Ezért az EMGE bánsági tagozata elhatározta, hogy részletes mozgalom keretében új, kijezhetőbb megélhetési lehetőségekre hívja fel a zombolyai magyarok figyelmét. Medgyessy István főtitkár a napokban Zombolyán járt, ahol ebben az ügyben részletes megbeszéléseket folytatott, amelyeknek eredményeképpen a munkáscsaládok körében már a közeljövőben szövő- és fonótanfolyamokat indítanak.

Külön oktatóra Zombolyán nincs szükség, minthogy akadt egy kiképzett takácsmester, aki családjával együtt hajlandóan mutatkozott szükség esetén másokat is zsákszövéstől kitanítani. Másrészt az EMGE egy olcsóbb fajtájú fonógép beszerzésére gondolt, amely nélkül a háziipari mozgalmat nem is lehetne lebonyolítani. A fonógépre annál nagyobb szükség van, mert az asszonyok mind-egy kizárólag gyári munkával keresték kenyerüket és semmiféle szakértelemmel nem rendelkeznek. Az EMGE már a közeli napokban hozzáfog az átrétegezési eljárásához és reméli, hogy ilyen módon sikerül a munkáscsaládok helyzetén legalább részben enyhíteni.

A munkáscsaládokhoz hasonlóan súlyos az egy-két holdas törpebirtokosok helyzete is. Hozzánemértés folytán ugyanis a zombolyai magyarok még ezt a töredék-földet sem tudják megfelelő módon kihasználni. Az egy holdas törpebirtokos földjén kizárólag buzát termeszt, amivel éppen csak, hogy a fenntartási költségeket sikerül biztosítani. Medgyessy főtitkárnak sikerült most rávenni a törpegazdákat, hogy földjüket felszántás, megtrágyázzák és minthogy messzszegény földről van szó, éretett mésszel felhintésük. Az így előkészített földön azután takarmánynövényt természetnek majd, ami elcséges lesz egy-két jól telető tehén tartásához. Ennek azonban másik előfeltétele ugynevezett erjesztő takarmányvermek létesítése, amelyek

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Rövidesen átköltözködik új épületébe az aradi társadalombiztosító pénztár

Megtörtént az épületek, valamint a berendezés egy jelentős részének átvétele

Az elmúlt délután az előírásoknak megfelelően megtörtént az aradi társadalombiztosító pénztár új épületének valamint a berendezés egy jelentős részének átvétele. Ebből a alkalomból Aradra érkezett Flueraş Ioan, a társadalombiztosító pénztár központi igazgatótanácsának alelnöke több szakértő kíséretében. Az átvételről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet az illetékes megbízottak aláírtak.

Jelen volt az átvételnél Vostinar Gheorghe munkakamarai elnök, a társadalombiztosító pénztár aradi igazgatóságának tagja is, aki a központi kiküldöttek előtt az iránt érdeklődött, hogy az aradi társadalombiztosító pénztár mikor költözhetne át a most elké-

szült épületbe, tekintettel arra, hogy az eddigi helyiségek egyáltalán nem megfelelőek és a társadalombiztosító tagok elsőrendű érdeke azt kívánja, hogy az átköltözés minél előbb megtörténjen. A munkakamarai elnök azt a választ kapta, hogy az átköltözésnek akadálya nincs, az rövidesen megtörténhetik és mindössze a gyógyszerháznak kell még egy ideig a régi helyiségben működnie, tekintettel arra, hogy annak berendezése még nem érkezett meg. Ami azonban a legfontosabb: az új épületben az orvosi rendelők berendezése már megtörtént.

A kedvező válasz alapján az átköltözés rövidesen meg is történik.

Új feltételek a cégbejegyzéseknél

A módosított kereskedelmi törvény fontosabb intézkedései közé tartoznak az alábbiak:

A törvénymódosítás harmadik cikke módosítja a cégbejegyzésekre vonatkozó rendelkezéseket. E téren kiterjeszti a bejegyzési kötelezettséget, olyan módon, hogy a bejegyzett cégekről még részletesebb adatok bejegyzését követeli meg. Ezzel kapcsolatban kötelezi az összes bejegyzett cégeket arra, hogy minden kereskedelmi iratban tüntessék fel cégük bejegyzési számát is. Kötelezi a cégeket arra is, hogy egyszerű nyilatkozat formájában jegezzék be azokat az adatokat is, amelyeket az új törvény megkövetel.

Részletesen szabályozza a törvénymódosítás az emblémák (védjegyek) és márkák bejegyzettségének módjait.

Az eddigi rendszertől eltérően, az üzleti könyvek lepecsételése ezenfelül nem a törvényszéken, hanem a Kereskedelmi Kamara céghivatalában, a cégbíróvaj láttaoztatandó. Az összes üzleti könyvek minden üzletév végén záróláttaoztatással látandók el. Az üzleti könyvek és levelezések öt éven át megőrzendők, az utolsó bejegyzéstől számítva.

200-300 százalékos emelkedés a glicerinnél és a ricinus árában

Az általános áremelkedés a gyógyszereket sem hagyta érintetlenül. Bár a készorvosságokban az emelkedés mindössze 15-25 százalékos, egyes nyersanyagok áremelkedése eléri a 200-300 százalékos is. Ez a helyzet a glicerinnél és a ricinusnál. Mindkettő keresett cikke a hádiiparnak, úgy hogy a mai időkben vagy nagyon nehezen, vagy pedig egyáltalán nem is lehet beszerezni ezeket. A nyersanyag-árak emelkedése nem érinti a nagyközönséget, tekintettel arra, hogy a gyógyszerárak nagyrészt maximálva vannak.

Igen érdekes, hogy míg a német gyógyszereket korlátlanul lehet kapni, a svájci és a francia gyógyszer teljesen hiányzik a piacról.

A kötszer- és vatta-árak már két évvel ezelőtt rohamosan emelkedtek. Ma 80-100 százalékos árkülönbséget mutatkozik a tavalyiakhoz képest. A gyógy- és kötszer-ellátás kisebb-nagyobb szállítási és beszerzési nehézségekkel küzd, tekintettel arra, hogy behozatali cikk és az országban legfeljebb csak finomított és csomagolták a gyarmatokon termelt nyersanyagot.

Ugyancsak megdrágultak az illatszerek is, tekintettel az illóolajok és a szesz áremelkedésére. A luxus-szappanoknál 75-100 százalékos áremelkedés van a tavalyi helyzethez viszonyítva.

Hanyatlást mutat a francia mezőgazdaság

Berlini jelentés szerint a DNB részletes tájékoztatót kapott illetékes helyről a francia mezőgazdaság alakulásáról. Ebből a tájékoztatóból megállapítható, hogy a francia mezőgazdaság még a háború előtt határozott hanyatlást mutatott. Számos hiba állapítható meg és ezek kivétel nélkül most bosszulják meg magukat. A földeknek egy jelentős részét megműveletlenül hagyták, másrészt pedig a hektáronkénti termés alacsonyabb, mint Németországban, annak ellenére, hogy Franciaországban jobb a termőföld. Az 1913. évi terméshez viszonyítva az 1935-38. évi átlagtermés határozott visszaesést mutat. Így a buza és a zab esetében a csökkenés 18 százalék, míg az árpa esetében 44 százalék. A háború következtében Franciaország északi részében a földek egy jelentős részét nem lehetett megművelni, máshol pedig ugyancsak a háború miatt a betakarítás maradt el. Súlyosítja a helyzetet, hogy a francia kormány intézkedései következtében körülbelül nyolcmillió ember menekült el Észak-Franciaországból, ahol a földek munkások hiányában maradtak. Ezen a lakosság 40 százaléka mezőgazdasággal foglalkozik. Az idej franciaországi buza- és rizs-területének a polgári lakosság szükségleteit fedezze. A német katonai főparancsnokság nagymennyiségű manilla-fonalat és benzint bocsátott a francia mezőgazdák rendelkezésére, tekintettel arra, hogy ezekben az anyagokban nagy a hiány. Ami a burgonyát, cukrot és a zsírt illeti, ennek fogyasztását korlátozni kellett. Sok gondot okoz az is, hogy a szarvasmarhák száma jelentősen csökkent a megszállott területeken. A német katonai parancsnokság mindenesetre gondoskodni kíván arról, hogy éhínség semmilyen körülmények között se pusztítsa Franciaországban.

— Új francia benzinnótanyag. Clermont Ferrand. A Paris Soir jelentése szerint egy új francia találmánnyal a „Penzin-Savoy”-al kísérleteznek, hogy a benzint helyettesítsék. Ezt az új anyagot a Savoy-gyárban állítják elő.

— Emelkednek az adóbevételek Németországban. Vámokból és különféle adókból a német állam 1940. első negyedében 6067 millió márkát vett be, a tavalyi első évnegyved 5220 millió márkájával szemben. A vagyon- és forgalmiadókból származó állami bevételek 487 (4,01) milliárd márkára, a vámokból és forgalmiadókból származó bevételek pedig — a külkereskedelmi korlátozások ellenére is — 1.17 (1,21) milliárd márkára rugtak.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASARNAP, AUGUSZTUS 25.

Bucuresti, Radio România rövidhullámon. 6.45: Reggeli műsor. Radio România és Radio Bucuresti. 9.30: Valóságos óra. I. Harangszó. II. Kulturális hírek, vizátlási-jelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok stb. 13.15: Victor Predescu zenekarának műsora: Mult százbéli bál zene (Chopin, Sommer, Czibulka, Boccherini, Strauss és Offenbach művei). 14: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Közlemények.

Radio România, 19.50: Hírek magyar nyelven. Radio România és Radio Bucuresti. 20: Hivatalos óra. 20.15: Híres zongoraművészek hanglemezekről.

Radio România, Radio Bucuresti és Radio România a rövidhullámon. 20.40: Hírek. 21: Operett-részletek hanglemezekről. 1. Johann Strauss: Denevér nyitány (Berlini filharmonikusok). 2. Zeller: Dal a Pincemester című operettből (Karl Schmidt-Walter). 3. Messager: Alarcos Amor (Ivonne Printemps). 4. Johann Strauss: Részletek a Cigánybáróból (Anita Gura és Peter Anders). 5. Varney: Egyveleg a Tiszt urak a zárdában című operettből. 6. Kálmán Imre: Dal a Cirkuszhercegnő című operettből (Marcel Wittrich). 7. Messager: Kettős a Véronique című operettből (Marthe Coiffier és Emile Rousseau). 8. Johann Strauss: Dal az Eysler Fanny című operettből (Erna Sack). 9. Planquette: Egyveleg a Corneillei harangok című operettből. 10. Lehár: Részletek a Vig őzvegy című operettből (Anita Gura és Peter Anders). 22: Hírek, sporteredmények. 22.20: Hírek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven. Radio România és Radio Bucuresti. 22.40: Román zene lemezekről. 23-23.30: Könyv zene hanglemezekről.

Budapest I. 9: Ébresztő. Utána hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor. 12: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet mise után P. Varga László jezsuita atya mondja. A templom énekkara népeket ad elő. 13.20: Időjelzés, időjárás és vizátlási-jelentés. 13.30: Útrv Anna és László Imre magyar nótákat énekel. Kísér: Farkas Jenő és cigányzenekara. Közben körülbelül 14 órakor közvetítés vidékről. 14.30: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata. 16.45: Szalonötös. 17.30: Arany János leánya. Rexa Dezső előadása. 18: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 19: Egy nemzedék tanítómesterei Bóka László dr. előadása. Ady Endréről. 19.20: Szegedi Ernő zongorázik. 19.50: Ars poetica. Márai Sándor csevegése. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Holéczy énekegyüttes. 20.50: „Zivatar.” Virjáték három felvonásban. Irta: Wodehouse. Fordította: Waldberg Vera. Az I. felvonás után sporteredmények. A II. felvonás után térszereplők. 22.40: Hírek, időjárás-jelentés, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Híres filmadalok hanglemezekről. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12-13: A Rendőrszenekar Vezényel Szöllösy Ferenc. Közvetítés a Fővárosi Pavillonból. 13.05-13.35: Levente rádióelőadás. 16.05-16.40: Tánc lemezek. 20.30: Látogatás Rousseau-nál. Irta Váczy Lajos. Felolvassa Revav József dr. 21: Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 26.

Bucuresti, Radio România a rövidhullámon. 6.45: Reggeli műsor. Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés kulturális hírek. 13.15: Déli zene. Costica Tandin-zenekar. 14: Hírek. 14.30: Hanglemelműsor. 15: Tudósítások.

Radio Romania, 19.50: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Ion Savin tanár előadása. 20.15: Román dalok. Mihail Armatu hangversenye. Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon. 20.40: Hírek. 21: Zeneszerzők albuma: Saint-Saens. I. Bevezető beszéd II. Zenei illusztrációk hanglemezekről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven. Radio România és Radio Bucuresti. 22.40: Beethoven: F-moll szonáta (Appassionata), zongorán előadja: Edwin Fischer. 23.03-23.30: Beethoven-dalok hanglemezekről.

Budapest I. 7.40: Ébresztő. Torna. 8: Hírek, közlemények, éternd. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 13: Harangszó. Időjárás-jelentés. 13.10 Cigányzene. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizátlási-jelentés. 14.30: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 17.15 Felolvasás. 17.45: Időjelzés időjárás-jelentés. Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió szalonzenekara. 19.10: A székely művelődés története. 19.40: Hanglemezek. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Tangóharmonika-hangverseny. 20.40: A fák dicsérete. Előadás szavalatokkal. 22.10: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek, időjárás-jelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A Chappy-tánczenekar műsora a margitszigeti Parisien Grillből. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 0.25: Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

OKTATÁS

Schöne deutsch-österreich. Aussprache lehrt bei höchst vollkommen — leichtfasslich — individuellem Unterricht in und ausser Haus. Frau Scheitner, Str. Doamna Balasa 1. 3414

Tangóharmonikát jazz-akadémiai módszerrel, zongorát könnyű egyéni rendszerrel tanít Akkordeon új állapotban eladó. Str. Baritiu 29. 3440

G'aschyné

PUY LEONKA

a román, német és francia nyelvek tanítását szeptember 1-én újra megkezdi. Str. Cosbuc 15. II. em.

ELLÁTÁS

Egy-két diákfiú, vagy leány uricsaládnai teljes ellátás; kaphat zongorahasználattal. Cím a kiadóban. 3999

1-2 diákfiút ellátással vállalk. Ugyanott kóser koszt kapható. Str. Petru Poni 10., Friedmann. 3433

Előre fizetve, kimondottan háziállatokhoz szállítva olcsón kapható, ugyanott egy, vagy kétágas butorozott szoba fűdősobával olcsón kiadó. Str. Mărăcesii 42. I. em., ajtó 5. 3428

ALKALMAZÁST KERES

Románul, magyarul, németül perfektil beszélő gimnáziumi érettségivel rendelkező, minden kereskedelmi munkában járatos magántisztviselő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3409

Fűvelmotor gépész állást keres Malomba. Mihalaczi András. Arad-Grădite Str. Virgil Onițiu 9. 3990

Perfekt angol-francia varró nő házilag ajánkozik. Szíves megkeresést Cím: Anna, Str. Crivitei 99. 3443

ALKALMAZÁST NYER

Megbízható mindenest keresek. Weiszberger Henrik, Str. Closca 11. 3997

Munkásember felvétetik. Str. Metianu 15. 3420

Szobalány felvétetik. Földes-patika, épület II. emelet, balra. 3442

Gyermektelen tisztviselőpár keres szép kétszobás lakást szeptember 1-re. Címeket „Pontos fizető” jelígre a kiadóba. 3447

LAKÁS

Elegánsan butorozott, 2-3 szobás lakás kiadó szeptember 1-re. Str. Baritiu 39. I. em. 3446

Egyszobás, előszobás, konyhás lakás, ugyan festve kiadó. Bulevardul Regele Ferdinand 12. 3444

Villanegyedben, kétszobás, komfortos lakás szeptember 1-re előnyös áron kiadó. Str. Motilor 3. 3441

Egyszobás, tágas, ugyan festett, uccai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Ugyanott üzemeltető, redőnyvel, kisebb ajtó és ablak eladó. Str. Dr. Ratiu 75. 3437

Összkomfortos, négyszobás, alkóvos, emeleti lakás nov. 1-re kiadó. Str. Ilarie Chendi 1-3. (Solymos-ház). 3435

Magánházaiban magas, száraz, szuterén, kétszobás lakás, minden mellékhelyiséggel azonnalra kiadó. Bul. Carol 4. (Elisabeta). 3432

Marosparton négyszobás és hatszobás, modern lakás kiadó. Str. Dumbrava Rosie 37. 3429

Kiadó 2 és 3 szobás, fűdősobás, parkettás lakás. Str. Mărăcesii 48. 3989

Három kis szobás lakás azonnalra kiadó. Str. Cuza Vodă 10. 3401

Marosparti új villában kétszobás, összkomfortos, erkélyes lakás kiadó. Avram Sădeanu 4. Érdeklődni: Doamna Balasa 16. Avramné. 3439

Uccai kétszobás előszoba (vízvezeték a konyhában), mellékhelyiségekkel szept. 1-re kiadó. Str. Porumbaru 16. 3926

Négyszobás lakás, fűdősobával ugyan, átfestve, olcsón kiadó. Str. Cojdu 12. 3993

Magánház, 3 szoba, fűdősoba, eladó. Str. Alex. Gavra 28. 3995

Kapualatti elegánsan butorozott szoba azonnalra kiadó. Str. Moise Nicoară 6. 3998

Háromszobás, uccai lakás, teljes komforttal, ugyan festve, új fűdősobával, azonnalra is kiadó. Str. Eminescu 21-23., volt Földes-palota. 3405

Háromszobás, parkettás, modern lakás azonnalra kiadó. Str. Ep. Radu 3. 3422

Keresek kétszobás, komfortos lakást szept. 1-re, vagy 15-re, két személy részére. Címeket a kiadóba. 3421

Külvárosban bérebevennék kétszobás magánházat szept. 15-re. Címeket a kiadóba kérek „Pontos fizető” jelígre. 3418

Kétszobás, konyhás, uccai lakás 750 leierért kiadó. Str. Penes Curcanul No 12. 3405

Azonnal kiadó egy háromszobás modern, uccai lakás, igen olcsón. Str. Cuza Vodă 33. 3959

Kiadó különbejárattal butorozott szoba, fűdősobahasználattal. Str. Minervei 2. 3937

Összkomfortos ötszobás, elsőemeleti, balkonos lakás azonnalra kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3667

Egyszobás, fűdősobás, kétszoba fűdősobás és emeletes raktárhelyiség kiadó. Str. Molse Nicoară 9-11. 3668

Elegánsan butorozott, egy vagy két szoba fűdősobával, esetleg konyha-használattal a város főterén kiadó. Cím a kiadóban. 3948

Összkomfortos, háromszobás lakás központi fűtéssel kiadó. Str. Closca 11. 3842

Belvárosi háromszobás,

fűdősobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cím a kiadóban.

VÉTEL - ELADÁS

Eladó: konyhabutor, alpacca ezüst evőeszköz, fehérneműk, párnák, női téli kabát, háziartási cikkek. Str. Căpitan Ignat 17. 3427

Eladó egy lakkosított kombinált szoba. Str. Cantacuzino 38. 3430

Eladó kifogástalan állapotban levő lakk, csiszolt kombinált szekrény, asztal, székek. Megtekinthető: Str. Dr. Ioan Robu 6. 3445

Fehér porcellán falmosdó eladó. Cím a kiadóban. 3922

Eladó egy „Wanderer” autó, 4 ajtó, keveset használt, új gumikkal. Cím a kiadóban. 3992

Str. Blanduziei 42. számú magánház sürgősen eladó, vagy kiadó szeptember 1-től. 3402

Friss libazsir kapható. Str. Ecaterina Teodorescu No. 2.

Singer-varrógép motor, komplett, 2500 leierért eladó. Cal, Saguna 182. ap. 3. 3404

Gyermeksportkocsi, jókarban levő, eladó. Str. Miron Costin 6. 3987

Rézüst, ágy, padlásholmik, kerti szármak, kézfűrés, eladók. Str. Veliicu 20. 3412

Brikett kapható

FORUM-fate'open

Central-mozi mellett, 8435.

Fajtiszta angora házinyulak kaphatók. Cím: Iosif Szilapkor. Chisineu-Cris. 3408

Acordeont kizáról vennék. Cím a kiadóhivatalban. 3407

Gyermekszoba és különböző háztartási dolgok eladók. Bul. Carol 18a. 3973

Zongora, Stingl gyártmány, olcsón eladó. Tempo Fischer. Eliz-palota. — Zalogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk.

MAV 6-os cséplőszekrényre kombinált herefejűt keressék megvételre. Cím: Hatala Ferenc. Ohioroc jud. Arad. 3962

Trógépek,

ujak és használtak nagy választékban, részletfizetésre is,

Császár trógépvállalatnál

Str. Alexandri 5

INGATLAN

Háromszor egyszoba, konyha, mellékhelyiséggel, 367 négyzetméter gyümölcsös, áron alul 250.000 leierért sürgősen eladó egy ház. Str. Oltuz 102. Telefon 1294. 3406

INGATLANCSEPEREK.

Ploesti-i német mérnök-ügyfelem elcserezné ottani emeletes villáját 2 millió aradi ingattal.

Brassói háztulajdonos 4 millió 200 ezer lei értékű házat aradi 3 millió házzal elcserezné, a differencia készpénzben volna fizetendő.

Eladó Aradmegyében 240 kat. holdas uribirtok, épületekkel, prima minőségű, kat. holdanként 28.000 leierért, vagyonlikvidálás következtében. Tárgyal: dr. Weil ügyvéd. Arad - rada Brătianu 7. Telefon 11-61.

Kétholdas prima szőlő teljes felszereléssel, kolnával eladó Ménesen. Erd. Alex. Gavra 28. 3994

Megvételre keresek új családi házat forgalmas helyen, 200.000 leig. Str. Dr. Ioan Petran 4., R. Ileana, hátul az udvarban. 3971

Elcserelném, vagy eladnám bucaresti-i 644 m² telkemet aradi házzal. Cím: Bucuresi, Str. Episcop Ilarion 4. 3960

BRASSÓI NAGYÁLLOMÁS közelében, a szerdai piactól egy pár méter távolságra, 400 négyzetméteres telkemet új félemeletes házzal együtt amely áll: 2 szoba, konyha, előszoba, fűdősoba, félmeletes 2 szoba, konyha fűdősoba, A szobák nagysága 28-30 négyzetméter. — Villanyvilágítás, vízvezetékek és az udvarban gyümölcsfákkal. Elcserelném ehhez hasonló házzal, Bruttó löve-delem 52.000 lei. Cím a kiadóban. 3899

Haasz ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22.

Telefon: 22-24. Alapítástört: 1919.

P. Avram Iancu-n kétemeletes masszív bérház, jobb üzlethelyiségekkel, lakásokkal, parketta, fűdősoba, 10 százalékos jöv. 3 millió. — Centrum legértékesebb uccájában emeletes, jó ház, 2, 3 szobás, részben parkettás, fűdősobás lakásokkal 1 millió 600 ezer. — Főterre nyíló, értékes uccában emeletes, új villa, 2x4 szobás, összkomfortos lakással, parkkal, 1 millió 800 ezer. — Értékes villanegyedben, legszebb új villa, 4 szobás, összkomfortos lakással, parkkel, 875 ezer. — Ugyanott legszebb új villa, 4 szobás, összkomfortos lakás, szuterén, park, 720 ezer.

Ajánlunk a város minden részén bér-, magán-, üzletházakat, villákat, minden árfokozatban, Földbirtokok Arad, és Temes megyében alkalmi áron eladók.

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmiroda. Arad, Bul. Carol 46. (lakás ugyanott), telefon 16-95. előnyös ajánlatok (árak ezekben!) 3.200. főterei sarokbérház, 5 üzlet, mind uccai, középnagy lakások, 10 százalék jöv. — 2.800: kat. templomnál emeletes, 3 üzemlet 6 lakás, jó jöv. — 2.700: városházánál, főterei, jó lakáselosztással, — 2.200: telefonközpontnál, körüli sarokház, mind uccai 6 középnagy lakás, — 1.600: 1. sz. autobusmegállóval, emeletes bérház, 2 üzlet, 12 lakás 10 százalékos jöv. — 1.400: központban emeletes, erkélyes, 6 lakásos. — 1.200: liget táján emeletes, 6x2, 8x1 sz. teli lakás, fűdős., jó hozam. — 1.000: Podgorianál 2x3, 2x2 sz., fűdős., — 900: közp. kórháznál új, 2x3 sz., fűdős., kertes. — 800: körút mellett 6 bérletemény, 200 öl telek, közművek — 700: Gloria-pályánál új villa, 1x3, 2x1 sz., parkettás, fűdős., lakások, kert. — 650: Consistoriul-ucca mellett 4 és 2 sz., fűdősobás lakások, — 600: Urániához közel 2x2 sz., fűdős., 3 kislakás jó jöv. — 560: belvárosi félemeletes, 4 lakásos, fűdős., nagy kert. — 500: Gloria-pályánál 4 és 2 sz., teli lakás, kert. — 400: u. o. főúton új, teli sarokház, 1x2, 3x1 sz. lakás, pince vízvez. — 390: állomásnál főúton, 2 üzlet, 2 lakás, közművek 10 százalék jöv. — 290: belv. 3, 2 és 1 sz. lakások, telekárban — 260: viaduktál új, 1x2, 4x1 sz. teli lakás, nagy jöv. — 240: Astra-gyárnál főúton, kettős telekkel négyszobás — 230: gyermekórához új, 2 sz., elő. fűdősobás helyiség, pince. — 220: külvárosi négyszobás fanyance-csempés mellék. helyiségek, pince, nagy kert. — 150: központhoz közel, 5 kislakás, közművek. — Telkek a belvárosban is. — Földek Arad határában is. — Szőlők.

ÜZLET

Főútvonalon levő élelmiszer. és csemegeüzlet esetleg iparral is áadó. Cím a kiadóban. 3419

Üzlethelyiség a főútvonalon, valamint raktárhelyiség kiadó. Reusz. Bul. Reg. Ferdinand 55.

KÜLÖNFÉLÉK

Diszkrét bejárattal butorozott szoba azonnalra kiadó. Ugyanott kosztosiák felvétetik. Str. Eminescu 12., I. em. 3988

Zsigmondházán, a volt Pauzár-féle kertészet felérésze 3 holdas terület, üveg, házzal bérbeadó. Megbízott: dr. Vitos Pál ügyvéd, P. Luther 1. 3417

Kétszobás, előszobás, konyhás lakás kiadó, ugyanott egy szoba, konyhás lakás kiadó szept. 1-re. Egy takaréktűzhely eladó. Str. Gr. Alexandrescu 26. 3411

Molyrágást, égést, szakadást, minden anyagon művésziesen műsoppolok. Str. Numa Pompiliu 31. 3936

Modern, egyszobás, fűdősobás lakás szeptember 1-re kiadó. Str. T. Serb 11., apart. 4.

Haas I.

Ingatlanforgalmiroda.
Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földök szőlők közvetítése minden árfokozatban, jutányos közvetítési díj mellett. 3455

Fővárosban, Szabászi Akadémián, aranyéremmel kitüntetett elsőrendű varró né uricsaláddhoz ajánkozik, otthon is vállal. Str. Dr. Petran 4., R. Ileana. 3973

Pénzesjárásokat keresek 80-100.000 lei tőkével rentábilis üzlethez. Tőkéet biztosítom, továbbá 20 százalék hasznót. Ajánlatokat „Tiszteletes kereskedő” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 3954

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Legújabb jelentéseink:

A miniszterelnökség hivatalos közleménye a Caliacra és Durostromegegyekre vonatkozó népcserével és kiűritéssel kapcsolatban

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan jelenti: A hatóságok megengedték, hogy Caliacra és Durostromegegy lakosai azon vagyon tárgyait, melyekre napi munkájuk során nincs szükségük, az ország belsejébe szállíthassák. A rendeletet a miniszterelnökség azért adta ki, mert a kormány a népcseré elvének keresztülvitele során bizonyos területmódosításokkal kapcsolatban a későbbi kiűritések előtt módot kíván nyújtani a lakosságnak, hogy most, amikor az eszések még nem következtek be és a forgalom az utakon nem túlterhelt, eszközölhesse ezeket a teendőket. A kormány hangsúlyozza, hogy a szóbanforgó román lakosságnak nem kell elhagynia tűzhelyeit és az aratásának eredményét, mert a termést kellő időben ő takarítja be, saját maga számára. Bolgár szomszédainkkal —

mondja a közlemény — a tárgyalások a legmegértőbb szellemben folynak és senki nem akadályozza meg a románságot abban, hogy vagyona felett szabadon rendelkezhessek. A katonai szervek és a hatóságok helyeiken vannak és senki ne aggodalmaskodjék feleslegesen, mert a kormány minden egyes román lakosról gondoskodik. Mindenki maradjon tehát házában és gondoskodjék termése betakarításáról és végérvényesen csak akkor gondoljon távozásra, ha erre a rendeletet megkapja. A rendelkezéseket erre vonatkozólag keletű időben fogják kibocsátani, különben a kiűritési munkálatok nem történhetnek meg a legteljesebb rendben és tervszerűséggel csak akkor, ha minden egyes családja betartja a tervszerű rendet, a hatóságok előírásai szerint.

Alexandriát és Khartumot bombázta az olasz légihaderő

Róma. Az olasz nagyvezérkar 77. számú jelentése: „Északafrikában bombáztuk Sidi-bara repülőterét és az alexandriai tengeri támaszpontokat. Mindenütt nagy tüzeket okoztunk. Augusztus 22-én egy ellenséges légitag megtámadta egy tengeralattjárókat, amelynek személyzetét sikerült megmenteni.

Egy ellenséges gépet lelőttünk. Keletafrikában éjszakai bombázások során Khartum repülőterét bombáztuk és hangárát felgyújtottuk. Az ellenség Massua, Berbera és Debel felett kísérelt meg támadásokat, de minden kísérlete hiábavaló volt. A harcokból valamennyi olasz gép sértetlenül tért vissza.”

London elleni német légitámadás elhárítását jelentik az angolok

London. Hivatalosan jelenti a Reuter-ügynökség, hogy „Augusztus 24-én ellenséges repülőgépek bombát dobtak egy keleti városra. Néhány ház megrongálódott, az áldozatok száma csekély. Egyes ellenséges gépek Lon-

dont is meg akarták közelíteni, de nem dobtak bombákat és nem érték el csak az elővárosokat. Angol vadászgépek elérték az ellenséget és 3 gépiüket lelőtték.”

A Völkischer Beobachter megállapítja:

Lengyelország a német birodalom részévé vált

Berlin. A Völkischer Beobachter a lengyel területekről írva megállapítja, hogy ezek már teljes mértékben a német birodalomhoz tartoznak. Frank dr nyilatkozata e kérdésben már teljes világosságot nyújtott. Először a megszállott lengyel területek a német katonai parancsnokságok rendelkezése alatt állottak, majd 1939. október 26-án a polgári közigazgatás vette át a lengyel területek intézését, végül most az ország rész elvesztette megszállott terület jellegét és mint vezérkormányzás a német birodalom részévé vált.

A vezérkormányzás 4 kormányzóságra: Krakkó, Varsó, Lublin és Radom oszlik és minden kormányzóság tíz kerületi tartományra. A tisztviselők lengyelek és a tartományok német parancsnokai utján érintkeznek a fő-kormányzósággal, aki viszont polgármesterei utján tudja meg a lengyel nép kívánságait. A német nép birodalmi érdekein kívül természetesen a különleges lengyel népi érdekeket is figyelembe veszik.

Japán nagykövetet nevezett ki Hollandkeletindióba

Tokió. Kobayasu volt kereskedelmi minisztert Hollandkeletindióba neveztek ki nagykövetségnek. Siratore. Japán római nagykövete ma kérte állásától való felmentését és ezután a külügyminiszteriumban diplomá-

ciai tanácsosi rangot fog betölteni, akinek főfeladata, mint a sajtó előtt kijelentette, Japán sürgős és teljes felfegyverzését propagálni.

Tizenöt nap alatt 300 kilométert haladtak Brit-Szomáliában az olasz csapatok

Róma. Nazi hadosztálytábornok, a szomáliai olasz csapatok főparancsnoka Berbera elfoglalása alkalmából hadparancsot intézett katonáihoz. A főparancsnok elismeréssel emlékezik meg az olaszok villámháborújáról, mellyel térdre kényszerítették a számbelileg fölényben levő, kitünően felszerelt és kiképzett angol expedíciós sereget és megállapítja, hogy az olasz egységek 15 nap alatt

300 kilométernyi előrehaladással szárazföldi és légi erejük összeműködésével valószínűleg a tengerig kényszerítették a menekülő angol csapatokat. „Katonák és feketéingesek” — fejeződik be a hadparancs — „elhagyhatatlanok egy angol gyarmatoszótól hős halottaink nem hiába estek el és nektek, újsztek, albiztek és katonák, még új, dicsőségesebb célok felé kell menetnetek”.

Német jelentés az angol pilóták tapasztalatlanágáról

Berlin. A német repülő felderítő utiaikról visszatérve, megállapították, hogy az őket üldöző angol vadászgépek a németek ellenámadása pillanatában nyomban visszavonultak. Ez annak a bizonyítéka, hogy az angol gépeken tapasztalatlan és nem kellően kiképzett pilóták ülnek.

Tartalékos behívások Görögországban

Athén. Hivatalos jelentés szerint a specialistáknak nyilvánított tartalékosok különböző csoportjait augusztus 24-ével egyhónapos fegyvergyakorlatra hívták be.

A francia-német együttműködés megteremtését sürgeti a Petit Parisien

Clermont Ferrand. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: Churchill legutóbbi beszéde, amelyben Baudoin francia külügyminiszternek válaszolt, újabb sajtókommentárokat adott alkalomra. A „Petit Parisien” többek között az alábbiakat írja: „Ma, a fényes győzelem után Németország uralkodik egész Nyugat Európán, a szovjetorszag határtól kezdve. Még hátra van Anglia, amely ellen folytatódik az a háború, amely oly drága volt Franciaországnak és amely még drágább lesz, ha a háború sokáig tart.

A békefeltételek következtében szükséges az, hogy egykori ellenségünkkel minél reálisabb és szorosabb együttműködést fejtünk ki. Az együttműködést egyébként kikerülhetetlenül szükségessé teszik az angol részről megnyilvánuló gazdasági blokádtételek. Bármilyen is azonban a katonai műveletek eredménye, elképzelhetetlen, hogy az új európai kontinens megszervezése Hitler nélkül történhessen meg.”

Hollan találták meg a lezuhant jugoszláv repülőgép utasait és személyzetét

Belgrádból jelentik: A Zágráb—Split között közlekedő repülőgép eltűnéséről cikkeznek a jugoszláv lapok és megállapítják, hogy a gépet a legkiválóbb pilóta vezette, aki eddig 120 ezer kilométert repült be, minden baleset nélkül. A jugoszláv légiforgalmi társaság 10 ezer dinárt tűzött ki a gép nyomravezetőjének. Későbbi jelentés szerint az „Aeropot” nevű légitársaság értesítést kapott, amely szerint Kitchewo közelében (a horvát partok mentén) megtalálták a Zágráb és Split között közlekedő repülőgépet. A repülőgép vihar következtében kényszerleszállást eszközölt. A repülőgépet sérülések érték, többek között a drótnélküli távirókészüléke is megrongálódott, úgy hogy nem tudott értesítéssel szolgálni a kényszerleszállásról.

Belgrád. A Zágráb—Split közötti eltűnt utasszállító repülőgépet Meza községnél találták meg. A repülőgép négy utasa és két főnyi személyzete halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy a gép nem tudott rendelkezési helyre eljutni, ezért megfordult, azonban a vihar a 2000 méter magas Belevik hegység egyik sziklájának vágta. A szerencsétlenül járt utasok között két nő is volt, az egyik a belgrádi francia-követség titkárnője.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

RÓMA. Az albán miniszterelnök táviratot küldött Ciano külügyminiszternek, amelyben köszönetét fejezi ki az albán nép nevében a Tirana—Durazzo között most épült Via Vittoria elkészítéséért.

VICHY. De Fornelle de la Laurances tábornokot a francia kormány a német megszálló csapatok főparancsnokságához összekötő tisztnek nevezte ki.

WASHINGTON. A kereskedelemügyi miniszter kimutatása szerint az USA kivitele a francia piac elvesztése következtében az elmúlt év júliusával szemben 317 millió dollár veszteséget mutat fel.

AMSZTERDAM. A holland rendőrség egy hollandi importőrtől 400 ezer kgr. kávéat kobozott el, mert a kereskedő árdragítást követelt el.

Berlin. Délanglia és a La Manche csatorna feletti olyan óriási viharok vannak, hogy több záróléggömböt a szél tovasodort. Így a Somme felső folyása felett ma 8 ilyen elsodort záróléggömböt lelőttek.